

OPOZICIJA SE JE POJAVLJA V DEMOKRATIČNIH VRSTAH.

SEDEM DEMOKRATOV JE ZA REZERVIRANJE PRAVIC.

Senator Hitchcock se trudi zadržati naraščajočo opozicijo.

Washington, D. C. — Senator Hitchcock in drugi demokratični senatorji, ki so za nespremenjeno mirovno pogodbo, skušajo zadržati naraščajočo opozicijo v demokratičnih vrstah proti mirovni pogodbi in ustavi lige narodov.

Ko je predsednik odšel na govorniško turo, je bila opozicija v demokratičnih vrstah že tukaj, in bati se je bilo, da se število nasprotnikov mirovne pogodbe in ustave lige narodov še pomnoži.

Dodaj še sedem demokratov spremeni svoje mnenje o mirovni pogodbi in ustavi za ligo narodov. Demokratični senatorji, ki niso več zadovoljni z mirovno pogodbo, so sledeči: Reed iz Missouria, Shields iz Tennesseja, Smith iz Georgije, Gore iz Oklahome, Thomas iz Colorada in Walsh iz Massachusettsa. Ti senatorji so za rezerviranje pravic in menijo, da Združene države ne sprejmejo obveznosti v smislu sedanje pogodbe.

Senator Simons iz Severne Karoline je naklonjen rezerviranju le iz praktičnih vzrokov.

O položaju v demokratičnih vrstah so brzojavno obvestili predsednika Wilsona. V političnih krogih govore, da voditelji demokratov ne pričakujejo, da dobe iz demokratičnih vrst štirideset glasov za mirovno pogodbo v sedanji obliki. Vseh demokratov v senatu je sedem in štirideset.

MATI JONES IN ŠTIRJE JEK. LARSKI DELAVCI AR. TIRANI.

Pittsburgh, Pa. — V Duquesnu, v katerem se nahaja velika Carnegiejeva jeklarina, so jeklarski delavci obdržali velik shod na prostem. Naenkrat so prišli deputiji in aretirali silovaso mater Jones in štiri organizatorje, češ, da so obdržali shod, ne da bi imeli dovoljenje. Odgnali so jih na policijsko postajo, kjer so ostali skozi štiri ure.

Organizatorji so izjavili, da je bilo nepotrežno vprašati za dovoljenje pri občini, ker se je shod vršil na praznem stavbišču in je dal lastnik dovoljenje za obdržanje shoda.

Aretacija organizatorjev je povzročila veliko razburjenje med jeklarskimi delavci.

PLUMB NA IZLETU DELAV. SKE STRANKE.

Chicago, Ill. — Delavska stranka je napravila izlet v Brandtsov park, katerega se je udeležilo več tisoč delavcev in na katerem je nastopilo tudi več govornikov. Med njimi je bil Glenn E. Plumb, ki je izdelal znani načrt za nacionaliziranje ameriških železnic. Povedal je, da privatni lastniki železnic zahtevajo pravice, kar kerne jim niso bile še nikdar podeljene v Združenih državah. Tako na pr. zahtevajo tako visoko vozino, da bodo zanesljivo prejeli po šest od sto obresti od vloženega kapitala. Obče znano je, da je v železnicah naloženega precej zvođenega kapitala in od te vode bo treba tudi plačevati obresti, če se spolnijo želje železniških magnatov.

LAMONT SVARI PRED BOLŠEVIZMOM.

New York, N. Y. — Thomas W. Lamont, zastopnik znane velebančne tvrdke J. P. Morgan & Co., je podal izjavo, da po zimi zopet izbruhne bolševizem po vsej Evropi, da se kaos zanesa tudi v Ameriko, če bo senat še nadalje odlašal z mirovno pogodbo.

MIROVNA POGAJANJA MED RUSI IN ESTONCI.

Mirovna konferenca v Pskovu; Anglija je proti pogajanju.

KOLČAK PONUJA JAPONSKI RUSKO OZEMLJE.

London, 9. sept. — Moskovska brezžična brzojavka poroča, da se jutri (v sredo) prične mirovna pogajanja med zastopniki ruske sovjetske in estonske vlade v Pskovu. Sovjetska Rusija je pripravljena priznati neodvisnost estonske republike na temelju narodnostnih mej in uovrniti škodo, povzročeno na estonski lastnini, zahteva pa, da Estonija ne sme več biti oporišče sovražnih kampanj proti bolševikom.

Angleške oblasti zahtevajo, da se mirovna konferenca ne sme vršiti v Estoniji, ker se boje, da se bo potem od tam razširjala boljševiška propaganda v ostale baltske države.

Arhangelsk, 7. sept. — V skladščih na otoku Maimasa v Arhangelskem zalivu divja že dva dni velik požar, ki je naredil škode 60 milijonov rubljev. Sumi se, da je požar delo rebelov.

London, 9. sept. — Iz Moskve poročajo, da je admiral Kolčak apeliral na Japonsko za pomoč in v zameno je ponudil Japonski ruski otok Sahalin in kos sibirskega ozemlja v okolici reke Uzur v bližini Mandžurije.

London, 9. sept. — Iz Omska poročajo, da je Kolčak prišel protiofenzivo 1. septembra na črti ob reki Tobol in boljševiki so se uaknili v okolici Jaluterovska. Ofenziva je vsekakor lokalnega pomena.

Britiške čete izpraznjujejo okoliš Arhangelska.

London, 9. sept. — Iz Varšave poročajo, da se nadaljujejo krvavi boji na boljševiški fronti ob reki Dvina. Boljševiki so bili odbiti, čeprav imajo "tenke" in dobro moderno topništvo.

Tokio, 5. sept. — Vojni oddelek japonske vlade je naznanil uradno, da japonske čete ne bodo odpoklicane iz Sibirije, pač pa bodo še pojačane, "ako bo treba."

BANKIRJI PROTI PLUMBOV. MU NAČRTU.

New York, N. Y. — Newyorški bankirji so proti Plumbovemu načrtu za nacionaliziranje ameriških železnic. Izrekli so se za privatno lastništvo po Warfieldovem načrtu. Določili so, da vsak bankir plača \$145 asessmeta od vsakega milijona nadprebitka in dobička v poseben sklad, ki bo služil za vojno proti Plumbovemu načrtu za podraževanje ameriških železnic. Na ta način upajo spraviti skupaj nekaj milijonov dolarjev, da uspešno nastopijo proti nacionaliziranju ameriških železnic.

DO SPORAZUMA O PROHIBICIJSKI PREDLOGI PRIDE ŠE V TEM TEDNU.

Washington, D. C. — Med senatnimi in zborničnim konferenci pride še v tem tednu do sporazuma glede prohibicijske predloge. V splošnem sodijo, da zbornični konferenci sprejmejo senatni predlog, ki dovoljuje ljudstvu, da izdeluje na svojem domu jabolčnik in vino.

Senat je sprejel tudi predlog, ki dovoljuje, da se lahko izdajajo dovoljenja za izdelovanje in prodajo alkohola. Temu predlogu bodo nasprotovali zbornični konferenci.

PAZITE NA MALENUKE.

Chicago, Ill. — Mati je za trenotek pustila enoletnega Johna Depota brez nadzorstva in že se je oglasila nesreča. Malenček je potegnil posodo z vrelo vodo nase in je zadobil tako hude opekline, da je nekaj ur kasneje umrl v hudih mukah.

NOV POSKUS ZA OŽIVLJENJE MONARHIJ.

Nemški general Goltz in ruski baroni v zaroti proti ruski in nemški republiki.

NEMŠKA VLADA SE PRAVLJA ZA AKCIJO.

Mitau, Kuronska, čez Kodan, 8. sept. — (Poroča I. D. Levins). — Tukaj se kuje mednarodna zarota in glavni zarotniki so nemški general Goltz in ruski plemič nemškega rodu. Namen zarotnikov je, ustanovitev nove nemško-baltičke države, ki ima služiti za bazo bojninih operacij proti moskovski vladi.

Na teritoriju od Libave do Riga in v Litvi do Kovna se nahaja okrog 80.000 nemških vojakov pod poveljstvom generala Goltza. Zadnje čase je bilo več poročil, da se Nemci umikajo iz omejenih krajev, ali vsa ta poročila so bila neresnična; Nemci so še vedno tukaj in železnice, mesta, pošta in telegraf so absolutno pod njihovo kontrolo.

Pravkar sem prepoval te kraje in videl sem, kako nemške tople terorizirajo prebivalce. Nekaj nemških čet se je na zahtevo zavezniških misij demobiliziralo, to da domov niso šli, pač pa so se preoblekli v rusko uniformo in stopili v službo kneza Leivena, ruskega monarhista, kateri tukaj organizira svojo armado. Knez Leiven in baron Keller, ki sta služila bivšemu carju, nabirata rekrute ne le iz Goltzove armade, temveč jih dobivata tudi naravnost iz Nemčije. Dnevno prihajajo vlaki iz Prusije z napisi "Načelnik Petersburg."

Pred kratkem je prišlo semkaj 8000 nemških prostovoljcev iz Berlina. Ko sem vprašal nekatere, kaj so prišli, so odgovorili, da "gredo v Moskvo." Te besede so izgovorili s takšno naivnostjo, kakor leta 1914, ko so se bahali, da marširajo v Pariz. Nemški prostovoljci prejema 30 mark dnevno in pogodili so se, da bodo služili eno leto. Bedaki so trdno uverjeni, da bodo v Moskvi čez en mesec. Ko sem jih vprašal, na kakšen način mislijo dospeti tja tako hitro, so rekli, da je Kolčak le še nekaj sto milj od Moskve. Hotel sem jih prepričati, da to ni res, ali bilo je zaman; oni so trdno prepričani, da vzame Kolčak Moskvo v par dneh.

Leti in Litvini se zelo boje nemškega manevriranja ob Baltiku. Oni se zavedajo, da nemški in ruski monarhisti delujejo na to, da se oživi monarhija najprej v Rusiji in potem Nemčiji. Z baltskih dežel mislijo udariti na Petrograd in pozneje, ko bodo ruski monarhisti v sedlu, upa general Goltz s pomočjo zadnjih zdrobiti nemško republiko in postaviti kajzerja nazaj na prestol.

Berlin, 9. sept. — "Vorwarts", glasilno nemške večinsko-socialistične frakcije in po pravici oficijelni organ sedanje Bauerjeve vlade, je nepričakovano spreminil stališče napram Rusiji. Medtem ko je ta list cele tedne priporočal, da je treba obkrožiti boljševiško republiko in zdrobiti Leninovo vladu, je zdaj naenkrat za mir s sovjetsko Rusijo. Pred par dnevi je "Vorwarts" pisal: "Nemčija nima vzroka za vojno z moskovsko vlado, pač pa je boljše, če stoji v mirovni pogajanju s sovjetsko Rusijo. V interesu Nemčije in rdeče Rusije je, da zavladata mir med obema državama."

Iz tega se da sklepati, da je nemška vlada spoznala nevarnost intrig, ki se kujejo med monarhisti na Kuronskem in ki ne obetajo nemški republiki nič dobrega. Nemška vlada mogoče stori korake, da prepreči agresivne spletke Goltza in njegovih carističnih zaveznikov.

MIR MORA BITI PODPISAN BREZ REZERVE.

Rumunija in Srbija morata podpisati vse točke ali pa nič.

PRAVICE NARODNOSTNIH MANJŠIN MORAJU VELJATI ZA VSE.

Pariz, 9. sept. — Vrhovni svet mirovne konference je večeraj sklenil, da se mora mirovna pogodba z Avstrijo podpisati brez rezerviranja, ali pa se naj države, ki imajo kakšni ugovor proti pogodbi, popolnoma vzdrže podpisa. Rumunska delegacija je predložila vrhovnemu svetu noto z obvestilom, da podpiše pogodbo z Avstrijo z rezerviranjem glede na klavzulo, ki daje gotove pravice narodnostnim manjšinam v novih državah na teritoriju bivše avstro-ogrske monarhije. Srbija se je na enak način pritožila proti tej klavzuli in zahtevala je, da bi bila Jugoslavija izvzeta od omenjenega določbe. Vrhovni svet je pa zavrgel zahtevo, kakor že rečeno.

Vrhovni svet mirovne konference se je tudi bavil z odgovorom nemške vlade glede na zahtevo, da mora biti nova nemška ustava spremenjena kolikor se tiče zastopstva Avstrije v nemškem parlamentu. Kakor se poroča, bodo zavezniški podaljšali čas v svojem ultimatu, ako Nemci vprašajo za podaljšanje. Ultimati se glasi, da mora biti dotična točka brisana iz ustave do 17. septembra.

MAURER SE BOJI DETEKTIVSKIM MANEVRAJ.

Reading, Pa. — "Sam sebe odveš od vsake odgovornosti, če kaj najdejo v moji prtljagi," je rekel James H. Maurer, predsednik komisije za penzijski sklad starih ljudi države Pennsylvanije, ko so ga zvezni agenti odvedli s parnika, ki je imel odpluti v Evropo. "Če namerava državni departament proti meni povzročiti preiskavo s trikom, tedaj odklanjam odgovornost za vsako stvar, ki jo najdemo v moji prtljagi. Želim, da ljudstvo tole izve že naprej."

Maurer se je vrnil zopet domov in izrazil se je, da se boji, da nekdo nekaj podtakne v njegovo prtljago, ki je zdaj na potu v Evropo.

Iz Washingtona je došla vest, da državni departament ne bo podal izjave, zakaj Maurerju niso dovolili odgovoriti v Evropo, dokler governor Sproul ne vloži oficijelnega protesta.

OLJNA POSTAJA OROPANA.

Chicago, Ill. — Pet roparjev, ki so se pripeljali v avtomobilu, je oropalo oljno postajo Standard Oil družbe na vogalu Kongresnih ulic in Sacramentove ceste. Tolovaji so ugrabili sto petdeset dolarjev. Pred odhodom so superintendenta postaje pobili na tla.

Policijska nima o banditih nobene sledi, dasiravno je bila takoj po izvršenem roparskem napadu obveščena o dogodku.

SKLADIŠČA SO ZVRHANA S SLADKORJEM.

New York, N. Y. — Sem je dopel William E. Gonzales, ameriški poslanik na Kubi. Pripeljal se je iz Havane in po svojem prihodu je dejal, da so skladišča na Kubi zvrhana s sladkorjem. Pripomnil je, da je treba poslati ladjem v kubanske pristanišča, pa bo kmalu še preveč sladkorja v Združenih državah.

Ameriški poslanik Gonzales gotovo ve, kaj govori, kajti on pripadja direktno s Kube. Pred dobrih štirinajstimi dnevi so pa hoteli razni profitirji dopovedati ameriškemu ljudstvu, da primanjkuje sladkor, ko so ceno za funt sladkorja nagnali na šestnajst centov.

PET ŠTRAJKARJEV UBITIH V HAMMONDU.

Privatni kompanjski biriči streljali na delavce; 15 ranjenih.

NOV ZARADI STAVKOKAZOV.

Chicago, Ill. — Privatni kompanjski stražniki in mestni policisti so večeraj ubili pet štrajkarjev in ranili — šest smrtonosno — petnajst drugih v Hammond, Ind., tik illinoiske meje nedaleč od Chicagoa. Ubiti in ranjeni so inozemski delavci.

Meščanski listi poročajo, da so izgreli nastali vsled tega, ker se je 200 domaših (ameriških) delavcev izneverilo stavki in večeraj zjutraj so hoteli iti na delo v tovarno družbe Standard Steel Car Works. Okrog 1500 štrajkarjev tujih narodnosti se je zbralo pred tovarno z namenom, da odvrnejo omahljivce od dela. Nastal je prepir in pretep. Mestni policisti in kompanjski biriči, ki so oboroženi, so končno streljali v maso štrajkarjev. Izstrelili so približno 70 strelav in ko so se razkldili dim, je ležalo na tla pet delavcev mrtvih in 15 ranjenih.

Mrtlice so naglo odpeljali v javno mrtvašnico in ob času, ko je bilo poslano to poročilo, še niso identifikirani. Ranjenici, kolikor je nevarno obostreljenih, se nahajajo v bolnišnici sv. Margarete.

V delavskih naselbinah tujih narodnosti v Hammondju je nastalo radi tega hrvoločnega dogodka veliko razburjenje. Tisoče žensk — nekatere so nosile otroke v naročju — je pridlo na bojišče in pozneje so oblegale bolnišnico in mrtvašnico.

Listi poročajo, da so tudi štrajkarji streljali iz revolverjev in policisti Hesterman je bil tako težen, da so ga morali poljati v bolnišnico. (Čudno pri tem poročilo je to, da so delavci streljali, a ubiti in ranjeni od krogel so bili sami delavci!)

Štrajk v Hammondju traja že od 18. julija. Delavci zahtevajo enake delavnic in povznanje plače za 10 centov na uro. Pred tremi tedni je governor poslal državno milico v Hammond, ker je pa bil v mestu mir, so vojaki odšli po enem tednu.

POLICAJI SO NAPADLI STAVKOVNE STRAŽE.

New York, N. Y. — Policaji so napadli stavkovne straže tobačnih delavcev in jih aretirali večje število, češ, da so prelomili sponjiško prepoved. Več delavcev je pri napadu zadobilo poškodb.

MESTNE OBLASTI NE DOVOLJO POLICAJEM ORGANIZACIJE.

Washington, D. C. — Policijski komisarij v Distriktu Kolumbije so ukazali policajem, da morajo zapustiti policijsko organizacijo, ki je pridružena "Ameriški delavski federaciji," dasiravno imajo v svojih pravih določeno, da je stavka policajev izključena.

STAVKA NATAKARJEV V NEW YORKU.

New York, N. Y. — Organizacija restavracijev je odklonila povznanje mezde natakarkov, ki so zahtevali, da se jim tedenska meza poviša za pet dolarjev. Posledica te odklonitve je bila, da je zastavkalo nad pet tisoč natakarkov.

ČASNIKARJI SE ORGANIZIRAJO.

San Francisco, Cal. — Časnikarji so se organizirali in se pridružili mednarodni tipografski uniji.

VREME.

Chicago in okolica: V sredo oblačno in morda dež. Hladno. Lahki severni vetrovi. Sonce izhaja ob 6:24, zahaja ob 7:10.

PREISKAVA ŽIVLJENSKIH RAZMER V KLAVNIŠKEM OKRAJU.

IZPOVEDI PRIČ MESARJEV OMAJANE.

Dobro preračunjene potese mesarjev niso posredile.

Chicago, Ill. — Mesarji so privlekli razne priče, da pričajo pred sodnikom Alschulerjem, izvoljenim razsodnikom v sporu med klavniškimi delavci in mesarji, ki so slikale položaj klavniških delavcev v najtepih barvah. Dnevniški privatni interesov so izpovedi teh prič premlevali na široko, niso pa imeli skoraj nič prostora, ko so bile zaslišane priče, ki so izpovedale v prilog klavniškim delavcem.

Ko je Mary McDowell, znana dobrotvornica, ki vrši dobrotvorniško delo v klavniškem okraju že nad deset let, nastopila prostovoljno kot priča, se je razgrnila pred sodnikom Alschulerjem prava slika o razmerah, v katerih žive klavniški delavci.

J. W. Johnstone, tajnik organizacije klavniških delavcev, se je v pismu zahvalil gđ. McDowellovi, ker je prostovoljno nastopila kot priča v interesu klavniških delavcev.

Neka bolniška strelnica, ki je zaposlena pri mesarjih, je pričala, da se v klavniškem okraju dobi stanovanje z osemimi dolarji na mesec, ki je opremljeno z vsemi modernimi sanitarnimi napravami. To trditve je ovrgel preiskovalec, ki ga je najel delavski svet klavniških delavcev. Preiskovalec je dokazal, da sta v tem stanovanju umrli v pretečenem mesecu dva otroka radi nezdravih razmer. Ta izpoved dokazuje, da bolniška strelnica ni govorila resnice pred sodnikom Alschulerjem.

Tako je bila ovržena izpoved za izpovedjo, ki se je glasila v prilog mesarjem.

Seward Frazer, superintendent tvrdke Wilson Co., je skušal dokazati, da so unije zakrivilje, da podjetje ne izvrši več toliko dela, kot ga je dokončalo, dokler delavci niso bili organizirani. Proti njegovi izpovedi je nastopil Johnstone in je dokazal, da je organizacija odpravila priganjaške metode v podjetju, nikakor se pa ni znižala produkcija pod normalo.

Johnstone je dalje izpovedal, da so se mesarji odločili, da uničijo organizacijo klavniških delavcev, ker je odpravila priganjaški sistem pri delu.

SENATOR REED PROTI MIROVNI POGODBI.

Akron, O. — Senator Reed, demokrat iz Missourija, je govoril na tujakajem ljudskem shodu proti mirovni pogodbi in ustavi lige narodov.

V svoji kritiki je odgovarjal tudi na izjave predsednika, povdaril pa je, da bodo žrtve ameriških fantov take, da se izgube v snegu v Sibiriji, ali da umro pod ekvatorskim solncem.

POVISANJE MEZDE POSTNIM USLUŽBENCEM.

Washington, D. C. — V kongresu je bila predložena predloga, ki določa, da se poviša meza postnim uslužbencem. V političnih krogih govore, da bo predloga sprejeta.

ROJAK DOBI VELIKO POŠILJATEV GROZDJA.

Chicago, Ill. — Rojak Martin Nemanich, ki je dobronan med rojaki v Chicago in bližnji okolici, dobi prihodnji petek in soboto veliko pošiljatev kalifornijskega grozja.

Rojake opozarjamo na to pošiljatev in kdor želi dobro grozje naj se oglasi pri imenovanem rojaku na vogalu 22. ceste in Lincolnove ulice.

DOPISI.

POZOR SLOVENSKI CLEVELAND!

Konvencija JRZ se vrši v Clevelandu, katera se prične s 28. septembra, t. l. in bo trajala skoraj tri dni. Samo ob sebi je umevno, da pridejo delegatje iz vseh strani ameriškega kontinenta v našo naselbino; gotovo jih bo na stotine in večini izmed njih je Cleveland popolnoma neznan. Naša dolžnost je, da jim preskrbimo stanovanje za to kratko dobo, ko bodo med nami, ter jih po staroslovenskem običaju tudi gostoljubno sprejememo.

Zato apelira okrožna organizacija JRZ št. IV. na vse gostoljubne Slovence v Clevelandu in Collinwoodu, da nam v tem oziru priskočijo na pomoč. Kdor le zamore, naj vzame na stanovanje vsaj enega ali pa mogoče več delegatov za njih tridnevno bivanje med nami. Ne zavrzite ta apel, pokazite se prave Slovence in sprejmite v svojo sredo one, kateri se borijo in žrtvujejo za boljše bodočnost rojakov v stari domovini. Vsak je najbolj vesel in se čuti zadovoljnega med svojimi rojaki, kakor mi tako tudi oni, in da bi bili primorani iskati prenočišča pri tujcih, bi se jim gotovo godila velika krivica.

Torej Slovenci v Clevelandu in Collinwoodu: Pokažite se gostoljubno in sprejmite med se delegatje III. redne konvencije JRZ! Kdor se bo odzval na ta apel, in je pripravljen oddati eno ali več sob za tiste dneve, naj piše ali se pa lahko osebno zglaši pri tajniku okrožne organizacije! Gust. Kabay, 1626 Huntmore ave. 3-10. 17.

Waukegan, Ill. — Poročamo je že bilo, da priredi naša krajevna organizacija št. 14 JRZ. dne 13. septembra t. l. "DOMAČO ZABAVO" v veliki dvorani "Slov. nar. doma", apleh v vseh prostorih. Program je izvanredno bogat in vsebuje mnogo šaljivih točk in drugih zanimivosti, kot n. pr. pozdravni nagovor, nastop skupnih pevskih društev, katera zapojejo pesem "Hej Slovani!", otvoritev cirkusa, menažerije in drugih "komedij"; nastop vokalnih, vedeževalke, komični četverpespev, jugoslovanski fotograf, karneval s konfeti, šaljiva pošta in druge veselje in zabavne točke. Sicer pa ne smemo omeniti vseh točk, ker so še tajnosti veselilnega odbora in roditeja jih ne moremo objaviti. Lahko pa rečemo, da ne bo nikomur žal 25c, ki jih bo plačal za vstopnino.

Pri veselici igra domača slovenska godba. Naše slovenske kuharice bodo skrbale za dobro domačo kuhinjo in za pravo pristno turško kavo.

Veselic se prične ob sedmi uri zvečer. Vstopnina 25c za osebo, otroci prosti.

Apeliramo na vse rojake v tukajšnji naselbini, kakor tudi iz bližnjih naselbin, kot n. pr. iz Chicago, North Chicago, da se udeležijo te prireditve, katera bo prva te vrste v jesenski sezoni, polnoštevno in na ta način pripomorejo do boljšega uspeha.

V kak namen se vrši ta veselica je bilo že zgoraj omenjeno, za "Jugoslovansko republikansko združenje", da zamore voditi vspešni boj proti vsem monarhistom in imperijalistom in za obrambo pravice slovenskega naroda v stari domovini. Radi tega je dolžnost vsakega zavednega rojaka, da se udeleži te veselice. Odbor in drugi agilni rojaki se bodo potrudili, da bodo zadovoljili udeležence v polni meri. Nikomur ne bo žal onih par centov, katere bo porabil na ti veselici. Zaveze in razvedril je vsak delavec potreben, da se razvedri po trudopolnem delu v tovarni.

Na veselo svidenje dne 13. sept. zvečer v prostorih "Slov. narodnega doma" kliče vsem rojakom

VESELIČNI ODBOR.

Detroit, Mich. — Ženska krajevna organizacija za Detroit in okolice priredi 20. septembra v "Victoria" dvorani veliko jesensko veselico v korist glavne blagajne JRZ. Začetek te veselice ob sedmi uri zvečer.

Program te veselice je izvanredno bogat in vsebuje vsakovrstne točke, kot n. pr. Deklamacije, petje, pozdravni nagovor, godba itd. Na ti veselici sodeluje namreč tukajšnje pevsko društvo

"Svoboda". Natančne podrobnosti veselilnega programa bodo objavljene pravočasno na posebnih hlepakih.

Ker je že vsakemu tukajšnjemu rojaku dobro znano, da so bile vse prireditve tukajšnje ženske krajevne organizacije JRZ vedno zanimive ter da so se članice vedno potrudile zadovoljiti rojake v polni meri, radi tega smo prepričane, da se bodo rojaki tudi sedaj udeležili te veselice, ker je to prva te vrste v jesenski sezoni, polnoštevno, posebno ker se bomo potrudile, da bomo sedaj takorekoč prekosile same sebe. Veselilni odbor je že sedaj pridno na delu in se trudi, da bo sestavil program, kakoršnega še nismo imeli priliko videti v ti naselbini.

Dobro je znano vsakemu rojaku, kakšne cilje ima "Jugoslovansko republikansko združenje" in za kaj se bori. Za pravice slovenskega naroda v starem kraju in sploh za vse Jugoslovane brez kakšne razlike in proti vsakemu imperializmu in monarhizmu. Čim bolj bomo podpirali to organizacijo, tem večji vseh bo imela ta organizacija v svojem težkem boju zoper krivice, katere hoče zadati evropski imperijalizem pri prostemu slovenskem narodu. Valed tega je dolžnost vsakega zavednega rojaka, da podpira to organizacijo gmbno in moralno, kajti le od nas je odvisno delo organizacije.

In ker smo mi rojaki v Detroitu in okolici že pokazali pri zadnji kampanji za milijonski sklad, da se zavedamo naše narodne dolžnosti in sicer v primeri s številni rojakom v taki meri kot v nobeni drugi slovenski naselbini v Zdr. državah, smo prepričane, da se bomo tudi sedaj odzvali v polni meri.

Valed tega apeliramo še enkrat na vse rojake v tukajšnji naselbini in bližnji okolici, da se udeležijo naše jesenske veselice v polnem številu.

VESELIČNI ODBOR.

Jacksonville, Kans. — V tukajšnji naselbini je umrl prvga septembra dobroznani rojak Josip Naklich, član in predsednik društva "Prosveta" št. 281 SNPJ. Pokojni rojak se je poškodoval 28. marca t. l. v prometni nesreči na "Western Coal Co." Odtrgala se je namreč plošč kamenja in premoga ter ga podala. Velika teža mu je zlomila križ in zato poškodbo je sedaj podlegel. Podvrget se je sicer operaciji, katera mu je podaljšala življenje do sedaj.

Bil je naprednega duha ter skrben družinski oče ter zelo priljubljen pri vseh rojakih, kateri so ga poznali. Tukaj zapuša soprogo ter tri nedorasle otroke, sestro in brata; v starem kraju pa starike, ako niso postali žrtev sedanjih razmer.

Pogreb se je vršil tretjega septembra t. l. na Frontenac, Kans., na katoliško pokopališče. Tega pogreba se je udeležilo društvo "Prosveta" št. 281 SNPJ korporativno in veliko število drugih rojakov.

Žalujejo udovi pokojnika izrekam moje najiskrenejše sožalje, udeležencem pogreba pa najsrčnejšo zahvalo za tako veliko udeležbo pri pogrebu.

John Hoya.

Imperial, Pa. — Glede delavskih razmer ne morem kaj posebnega poročati, ker so bolj sredne. Premogorovi obratujejo bolj počasi, ker se večkrat pripeti, da primanjkuje železniških vozov za prumog.

V ostalem pa tukajšnji Sloveni dobro napredujejo in so lahko v zglede slovenskim naselbinam. V tukajšnji naselbini smo si zgradili pred nekaj leti svoj lasten "Dom", na katerem ni nobenega dolga več; ustanovili smo lastno zadružno prodajalno, katera dobro napreduje. Pred par meseci so člani te zadružne prodajalne sklenili na redni seji, da postavijo lastno poslopje za prodajalno, katero bo dovršeno že prihodnji mesec. To poslopje, kakor se razvdi iz stavbe, bo v ponos celi naselbini. Kakor kaže proračun, bodo znašali vsi stroški okrog 12 tisoč dolarjev za popolno ureditev prostora in vso opremo.

Ker ta prodajalna napreduje in se kaže vedno večje zanimanje za zadružno trgovino, apeliram na vse rojake v tukajšnji naselbini, da kupujejo delnice in na ta način podpirajo svojo lastno trgovino, mesto, da bi podpirali tuje trgovce. Vsak količkaj zaveden rojak lahko razvdi, da s tem koristimo

edino nam samim in da dobiček, katerega navadno spravijo tujci, si razdelimo med člane in na ta način imamo dvojni dobiček, namreč dohimo boljše in cenejše blago ter se podpiramo eden drugega.

V tukajšnji naselbini je umrl 28. avgusta t. l. po daljšem bolehanju za sušico rojak Peter Jamnik v starosti 30 let. Doma je bil iz vasi Dol, fara Sora na Gorjanskem. V Ameriki je bival šest let. Tukaj zapuša tri brate in eno sestro, v stari domovini pa enega brata in očeta. Bil je član društva "Prosveta", št. 106 SNPJ, katero društvo se je udeležilo korporativno in položilo na grob krasen venec v zadnji spomin. Pogreb se je vršil v nedeljo popoldne na katoliško pokopališče.

Pokojnik je bil zelo priljubljen pri vseh rojakih, kateri so ga poznali, kar je pokazala obilna udeležba pri pogrebu.

Izrekam vsem članom društva "Prosveta", št. 106 SNPJ, društva sv. Jožefa, št. 29 JSKJ in društva "Imperial", št. 122 S. D. P. Z., ker so se udeležili pogreba korporativno.

Žalujem ostalim moje najsrčnejše sožalje. John Jamnik.

Oregon City. — Na zadnji redni seji krajevne organizacije št. 76 JRZ je bil prečitan apel, katerega je poslala eksekutiva JRZ za nabiranje prostovoljnih prispevkov za pomoč osirotelim otrokom v stari domovini. Po daljšem razmotrivanju je bilo sklenjeno, da se priredi v ta namen domačo zabavo, katere čisti dohodki bodo za pomoč nedolžnih žrtvam v stari domovini.

Zabavni večer oziroma "Basket piknik" je prinesel čistih dohodkov 66 dolarjev in 20c, katero vsoto smo dobili pri javni dražbi lepo okrašenih košaric napolnjenih z raznimi okusnimi jedili. Z ozirom na malo število udeležencev, 15 moških in 8 žensk, je ta vsota dokaz, da se tukajšnji rojaki zavedajo svoje dolžnosti napram svojim rojakom v stari domovini. V imenu ubogih otrok v stari domovini, kateri morajo sedaj prenašati najhujše gorje, se najsrčnejše zahvaljujem vsem rojakom, kateri ste pripomogli do tako lepega uspeha.

Omenjeno vsoto sem poslal na gl. tajnika JRZ.

Opozarjam člane tukajšnje krajevne organizacije št. 76 JRZ, da se nekoliko bolj zanimajo za redne seje te podružnice. Seja se vrši vsako četrto nedeljo v mesecu popoldan v Karpatih.

Joe Šetina.

Carlinville, Ill. — Carlinville, Ill., je jako prijazno premogarsko mestec. Slovencev je v tukajšnji okolici naseljenih že veliko število in se še vedno naseljujejo.

Razburjenost med tukajšnjimi premogarji se je že poglobila in sedaj obratujejo premogorovi s polno paro.

Razna časnikarska poročila o zadnjih štrajkih so bila netočna in takorekoč zmešana. Isto je bilo tudi z odslovljenjem premogarjev. Kolikor je meni znano ni bil nihče odslovljen ali kaznovan.

Peter Kalan.

Opomba ured. — Kar se tiče onega dopisa, katerega vi imenitate, naj omenimo toliko, da se je dopisnik opiral na poročila tamkajšnjih časnikov, katera so prinašali vesti o zadnjem premogarskem štrajku. Poslal nam je tudi izrezke iz časnikov. Glede odslovljenja delavcev in denarne globe so prinašali tudi Springfieldski časniki in poročali nam razni dopisniki. Sedaj ne vemo, komu bi verjeli, vam ali drugim dopisnikom in poročili iz zadnje izredne konvencije v Springfieldu? Sploh se je pa situacija v zadnjem času v raznih premogarskih naselbinah v Illinoisu tako izpreminjala, da ni bilo mogoče kontrolirati raznih vesti, katere smo dobivali, kjer je bil danes štrajk, so jutri že vsi delavci delali, in tako dalje. Valed tega se ne smete imenovati kak dopis nerazsvetljen.

Ko je omenjen dopis izšel, verjamo, da so vsi premogorovi v tamošnji okolici delali. Ko je pa dopisnik poslal svoje poročilo, je bila pa stavka.

Brooklyn, O. — Naznanjam članom dr. Brooklyn, št. 135 SNPJ, da se vrši prihodnja seja 14. sept. v novih prostorih na 3826 W. 14th St. Pozivljem pa člane, da se udeležijo seje polnoštevno, ker na dnevnem redu imamo dve zelo važni točki, ki ju je treba rešiti. J. Lužar, tajnik.

Great Falls, Mont. — Ko so pred kratkim nabirali prostovoljne prispevke za osirotele otroke v stari domovini, so se zopet pojavili stari "kikarji," katerim ni nobena stvar povšeči. Zelo žalostno je, ko narod nasprotuje svojem narodu. Ako bi nabirali prostovoljne prispevke za kak drug narod, sem prepričan, da ne bi bilo toliko prerekavanja in zabavljanja in da bi bili nabiralec bolj uspešni in nabrali večje vsote, kot so je pa, ko se nabirali za otroke naših lastnih bratov v stari domovini. Nekateri rojaki nimajo ušmilenja do ubogih otrok v stari domovini, kateri umirajo od gladi in bolezn. Obrekujejo zopet, da bodo ves ta denar porabili "ta veliki gospodje v Chicagi" in da noben cent ne bo prišel v stari domovino. Ako to ni podlo obrekovanje, potem je pa vse dobro in sveto, kar se govori. Opozarjam rojake, da naj se nikar ne ozirajo na take zaslepljene in zagrizene bedake, drugače jih ne morem imenovati, ampak darujte, kolikor vam le prepuščajo sredstva in razmere. Premislite, da se gre za bodočnost našega naroda, za našo lastno kri. Ta denar se ne nabira v nobene politične svrhe, za nobeno stranko, ampak za vse otroke v starem kraju, kateri so potrebni podpore.

Poročevalec.

KNJIŽEVNOST.

Uredništvo "Prosvete" je prejelo knjige Družbe sv. Mohorja

IZ GLAVNEGA URADA TAJNIKA S. N. P. J.

2 izkaz v podporo valed vojne osirotelih otrok v stari domovini.

Društvo Slava, Acosta, Pa., št. 382.....	\$ 10.75
Društvo Prosveta, Jacksonville, Kans., št. 281.....	14.00
Društvo v Boj za Svobodo, Cecil, Pa., št. 203.....	3.26
Društvo Vrtni Raj, Dunlo, Pa., št. 174.....	28.21
Društvo Slovenska Zastava, West Newton, Pa., št. 64.....	21.00
Društvo Smarnica, Jenny Lind, Ark., št. 24.....	44.80
Društvo Edinost, Murray, Utah, št. 12.....	33.00
Društvo Planinski Orel, Curtisville, Pa., št. 365.....	8.50
Društvo Sloga št. 14 in društvo Možka Enakopravnost št. 119 v Waukegan, Ill.....	146.77
Slovensko Samostojno društvo, Waukegan, Ill.....	10.00
Nabral Ivan Kunstelj, Gross, Kans.....	18.00
Nabral Frank Penčur, Irwin, Pa.....	5.00
Nabrala Gartrud Zimmerman, Hartford, Ark.....	4.00
Nabral John Nampel, Mullan, Idaho.....	2.50
Nabrala Anton Javornik in Stefan Mesojedec, Great Falls, Mont.....	27.00
Nabral Jakob Miklaučič pri društvu št. 36, Willock, Pa.....	24.35
Društvo Slovenska Gorica, S. Burgetstown, Pa.....	4.00
Kasparjeva State Banka, Chicago, Ill.....	50.00
Nabrala Anton Homec in Ana Snardu, Gross, Kans.....	66.60
Nabrala: Gartrud Čebilar in Mary Ostanek, Vandling, Pa.....	17.60
Nabral Anton Zornik, Herminie, Pa.....	49.70

Skupaj nabrano \$ 579.24

Prenos prvega izkaza 1,199.48

Skupaj v blagajni za osirotele otroke \$1,799.12

JOHN VERDERBAR, gl. tajnik.

Pošljamo denar v stari domovino.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na

Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in letro.

Nadalje pošljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Romunsko.

Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

KASPAR STATE BANK

1909 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

KAJ VAM JE POTREBNO. BERITE V LASTNO KORIST.

Polijanje denarja.

Pe John Nemeth State Bank, kateri ima vso svojo banko v Zgornji, morate poslati denar v stari domovino. Potrebna in ročajev je volja. Zadržite denar, če denar se vam gunja.

Kremo se sedaj sili po svet. Kremo kremo na banko v Zgornji in John Nemeth State Bank. Zadržite denar, če denar se vam gunja. Vredite denarje v banko in v Zgornji.

Polijte denar na John Nemeth State Bank, kar dolar ima samo ena vrednost, ako vam neel tudi gotovo čistot. Denar dobite nazaj kadar hočete.

Ako hočete potovati denar, ne zapravite denar, ampak pošite na spodnji naslov, da se vam stvor največje razdalje.

JOHN NEMETH STATE BANK. 1597 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.

naslov rojaka, kateri bo vam dal stanovanje na razpolago. Pri tem pa ne pozabite poslati natančno vaše ime, priimek in naslov, da ne bo potem kakšne pomote ali zmešnjave.

Vsak delegat naj poroča, s katerim vlakom in ob kateri uri misli dospeti v Cleveland, ker na kolodvoru jih bo čakala posebna deputacija clevelandskih organizacij.

Na svidenje 28. septembra v Clevelandu!

Gustav Kabay, 16206 Huntmore Ave. 3-10. 17.

LISTENICA UREDNIŠTVA.

Frank Zajc, Orient, Ill. — Dr. Zava Illinois ima 51 senatorjev in 153 zastopnikov v kongresu (poslanski zbornici); guvernerja namomestuje v njegovi odsotnosti njegov namestnik ("Lieutenant Governor"). Zvezni kongres ima 435 članov v poslanski zbornici ("House of representatives") in 96 v senatu zbornici ("Senate"); preds. v sen. zbornici je Thos. R. Marshall in v poslanski zbornici pa Frederick H. Gillett; zvezni kabineti uradniki so: predsednik Zdr. držav Woodrow Wilson; podpredsienik Thomas R. Marshall; državni tajnik Robert Lansing; zvezni zakladničar Glas; vojni tajnik N. D. Baker; marnariški tajnik Josephus Daniels; tajnik za notranje zadeve F. K. Lane; zvezni glavni poštar A. S. Burleson; zvezni državni pravdnik (justični tajnik) Palmer; poljedelski tajnik D. F. Houston; delavski tajnik Wilson; **Nemahac, Mascoutah, Ill.** Oboje je narobe.

Frank Slojko, Cleveland, O. — Vašo dopisnico prejeli popolnoma raztrgano; nemogoče nam je raztožati kaj hočete. Pišite ponovno.

Tomaz Pavlin, Roundup, Mont. — Obrnite se na "U. S. A. Land Office" v vaši državi ali pa na tajnika za notranje zadeve.

Vincenzo Pejak, Klein, Mont. — Časnik "Stajere" je že žalostno umrl za časa vojne. Akoravno bi izhajal, bi ga vam ne priporočali. Šaj izhaja dovolj drugih dobrih časnikov v starem kraju. Naročite se na kakega, ki sedaj izhaja. "Stajere" je bil sploh najslabši list v slovenskem jeziku, zelo podoben "ranjkemu" Slov. Narodu" v New Yorku.

Schwab bi moral biti vojvoda!

London.—Baron Fischer, prejšnji mornariški minister, je v nekem članku zelo pohvalil ameriškega jeklarskega magnata Ch. M. Schwaba za njegove "velike zasluge tekom vojne." Fischer piše, da bi moral Schwab biti povzdignjen v vojvodo, prejel pa ni ni "reda gnilega jajca."

Inozemstvo.

Nova jugoslovenska armada.

Dunaj. — z Beograda javljajo z dne 2. septembra, da se organizira nova jugoslovenska armada, ki bo sestavljena enako iz Srbov, Hrvatov in Slovencev. Armada bo imela 93 polkov pehote, osem kavalerijskih in sedem topniških polkov. Pešpolki bodo imeli po štiri bataljone moči.

Belgijski rudarji zahtevajo podraževanje rudnikov.

Brusel. — Belgijska rudarska zveza je na svojem zboru v Charleroiu sprejela resolucijo za nacionaliziranje rudnikov, minimalno lestvico, prosti prenos za rudarje in kontrolo produkcije po komisiji, ki bo sestavljena iz rudarskih in vladnih zastopnikov.

Kautski napoveduje padeo komunizma.

Berlin. — Karl Kautski, znani socialistični teoretik in med prvimi voditelji socialne demokracije v Nemčiji, je izdal novo knjigo z naslovom "Terorizem in komunizem." Kautski piše v tej knjigi, da boljševizem pade v bližnji bodočnosti in da bo moral Trocki pristopiti k prostovoljni priznanju zgrešenosti komunističnih teorij ali pa bo prisiljen do tega vsled protirevolucije. Kautskijeva knjiga je povzročila senzacijo, kajti kot neodvisni socialist je doslej veljal za pristaša komunistov.

Holandija bo dala manjše koncesije Belgiji.

Pariz. — Poroča se, da je holandska vlada pripravljena dati gotove koncesije Belgiji v zadevi revizije belgijsko-nizozemske pogodbe iz leta 1839. Holandija bo dovolila, da sme Belgija poglobiti reko Scheldt od Antverpa do morja za plovo večjih parnikov; dalje smejo Belgijci zgraditi kanal čez Limburgijo, ki bo vezal reko Scheldt, Maso in Reno, in ravno tako smejo sperirati kanal med Ghentom in Malinesom, ki so dotika Ceheltda pri Terneuzenu. Holandija pa neče odstopiti suverenstva nad omenjenimi teritoriji.

Italija ne pošlje čet v Šlezijo.

Rim. — Tukaj poročajo, da Italija ne bo poslala vojaških čet na Poljsko ali v Šlezijo v zvezi s zaključka zavezniškega vojnega sveta.

Srbaka cenzura zakriva črnogorsko revolucijo.

London. — Tukaj poročajo avtoritativno, da je Črna Gora v splošnem požaru revolucije kljub zankanju v Beogradu. Srbaka cenzura ne pusti nobenih vesti čez mejo, kar se tiče položaja v Črni Gori.

Kijev je padel valed izdajstva.

Moskva (brezlično čez London). — Komisarji za vojne zadeve poročajo, da so Denikinove čete dva dni napadale Kijev, medtem ko je Petlura (vodja protiboljševičkih Ukrajincev) vodil napade na črti Pasma, Bjeleja, Čerehov in Vasilkov. Dva dni je rdeča armada odbijala napade, toda v hipu največjega boja se je mednarodna divizija hitro umaknila naker je bilo mesto izgubljeno. Umaknitev je posledica izdajstva. Bojevanje okrog Kijeva se nadaljuje in Sovjetske čete so dobile pojačanje. Denikinovi načrti je bil, da obkroži Kijev in zajame rdečo armado, ali to se mu ni posrečilo.

Napetosti radi Sirije.

Pariz. — Francoski konservativni listi nadaljujejo napade na Anglijo zaradi intrig, ki jih dela je Angleži v Siriji. Francozi se pritožujejo, da Anglija podpira je arabsko nacionalistično gibanje v Siriji, dočim zatira enako gibanje v Palestini in Mezopotamiji.

Gorkijev sin ustreljen v Franciji.

London. — "Herald" poroča, da je pred kratkim prišlo na dan, da je bil poročnik Pjetrov, sin znanega ruskega pisatelja Maksima Gorkija, ustreljen v Franciji radi "nepokorščine." Drugih podrobnosti ni, ali lahko je uganiti, da je bil Pjetrov med tistimi nesrečnimi Rusi na francoskem, ki so se uprli iti na Kolčakovo fronto. Pjetrov se je v začetku vojne bojeval v ruski armadi v Galiciji, kasneje je pa odšel z ruskim kontingentom na zapadno fronto.

IŠČEM SVOJEGA

brata Janeza Grohar, podomače (Tajnetov) iz Vencarjev štev. 7, Skofja Loka. Pred par leti se je nahajal v Clevelandu, Ohio in sedaj ne vem, kje je. Uljudno prosim vse cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ako bo pa sam čital ta oglas, naj se mi prijavi nemudoma; poročati mu imam zelo važne stvari iz starega kraja. Moj naslov je: Anton Grohar, 1436 McAllister Ave., Waukegan, Ill.

RAD BI IZVEDEL

za mojega prijatelja JOHN LAMBERGAR doma iz Dobruje pod Ljubljano. Ker mu imam veliko važnega za sporočiti in imam tudi več pisem iz starega kraja za njega, za to prosim. cenj. rojake če kdo ve za njega da ga na to opozori, za kar bom zelo hvaležen. Pred 2 leti je bil na Chisholm, Minn., pozneje sem nekaj zvedel da je baj v Minneapolis, Minn. Spozna se ga lahko ker je bolj majhne postave, širok, rujavocrnkaste kože in na desni roki je hudo poškodovan, tako da ne more vsakega dela opravljati. Moj naslov je: ANTON JAKOŠ, Box 270, Allquippa, Pa.

RADA BI IZVEDELA

za svojo sestro ROZALIJO RODIČ preje ŽUMER, doma iz vasi Grmovlje, fura Skočjan na Dolenskem. Pred 11 leti mi je nazadnje pisala iz Newburga, Ohio. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njen naslov, naj mi ga naznani, ako bi pa sama čitala ta oglas, naj se mi oglasi zaradi važne zadeve.

ANNA PODJET.

1022 Lenox Ave., No. Chicago, Ill.

RAD BI IZVEDEL

za mojega svaka Frank Žurdani, kateri se je pred 14 leti nahajal nekje v Kansasu. Cenjene rojake prosim, da mi sporoče če še živi ako kdo kaj ve od njega. Če bi pa sam čital ta oglas, ga prosim da se mi oznaši, ker sporočiti mu imam jako važne reči jaz in njegova hči iz starega kraja, kar ga bo zelo zanimalo. Moj sedanjí naslov je:

VALENTIN REDNAK, Box 462, Claridge, Pa.

IŠČEM SVOJEGA

brata Valentin Skofič-a, kateri je doma iz ljubljanskega okraja. Sporočiti mu imam nekaj zelo važnega iz starega kraja. Cenjene rojake uljudno prosim, če kdo ve za njegov naslov, naj mi to nemudoma naznani, ako bo pa sam čital ta oglas, naj se mi prijavi na moj naslov: Joe Skofič, P. O. Box 157, Herrin, Ill.

ZOPER BOLEČINE NA JETRIH RABITE

LAXPHYLIN

nišeas boljše na svetu. Celotno zdraviljenje, šest skateli, \$10.48, ena skatija \$2.08 s takso vred. Prodaja edine Laxal Medicines Co., 156 Laxal Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZORI! POZORI!

Izšel je novi obširni cenik Domačih Zeliščnih Zdravil (prilagočenih po funniku Kneippa). Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi. Ta cenik bo vodnik k vašemu zdravljenju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

MATH. PEZDIR,

Box 772, City Hall Sta. NEW YORK, N. Y.

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pensylvaniji. Zdravi vse otroče, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure jutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 4068 843 E. Ohio Street, N.S.PITTSBURGH, PA.

NAROČNIKOM V POJASNILO.

Za oglase so odgovorni le oglaševalci sami. Mi ne sprejememo do njih nobene odgovornosti. Vsak kdor kaj kupi iz oglasa in če mu ni všeč naj nam sami pripiše. Vse odgovornosti in posledice naj nosi vsak sam. Upravištvost liste

NAPRODAJ JE.

po nizki ceni za \$1900 3 sobna lesena hiša. Dve obi za stanovanje in ena pa priljučna za mlekarino ali drugo trgovino. Oglasi se na 1627 So. Morgan St., Chicago, Ill.

MEADOW VIEW FARM ZA PRIDELKE IN KOKOSJE-REJO.

Mi ponujamo šestnajst izbornih farm po pet akrov, katere se nahajajo v neposredni bližini mesta St. Cloud, Minn., po POKUPNIH CENAH IN POGOJIH.

To je najfinjša zemlja v najboljšem farmerskem okrožju Minnesote, med tem ko je mesto St. Cloud danes v vseh ozirih eno najbolj napredujočih mest v severozapadni Minnesoti. MI SPREJEMAMO LIBERTY BONDE IN DELNICE OD PAN MOTOR DRUŽBE V PLAČILO.

Pišite ali brzojavite še danes glede Meadow View farm na: CHAS. N. BEYHAN, FARMERS STATE BANK, ST. CLOUD, MINNESOTA.

The Wadsworth Salt Company, WADSWORTH, OHIO.

Potrebuje 25 delavcev. Plača v začetku je 40c na uro, lahko se zasluži 5 do 6 dolarjev na dan. Mi vzamemo v delo tudi fantje in dekleta in pomagamo dobiti dobro hlebo za družine. Lep kraj z solami in cerkvami, lešče ob glavni progi Erie R. R. železnice. Vožnja s poštovno železnico iz Akrona, Ohio, do sem stane le 20c.

The Wadsworth Salt Company, WADSWORTH, OHIO.

The Victor Coal Mining Co. WOLSOPPLE, PA.

(blizu Johnstown-a, Pa.)

Potrebuje 40 rudarjev in prednost imajo tisti, ki so vajeni nizkemu prenosu in delati s pikom. Seveda potrebujemo tudi premgarje delati za strojem in plečujer mo unijske plače. Varen prihodov z odprtimi svetilkami. Pri nas se zasluži \$100.00 do \$130.00 na dva tedna. Imamo 50 novih liš in še več se jih gradi. Cerkev, šole, razna zabavišča in dobra voda. Pridite pripravljene za delati naravnost z B. & O. R. R. (železnico) ali pa pišite za daljša pojasnila na: John Springer, 407 House Bldg., Pittsburg, Pa.

Dobro zdravilo za žene.

To je kar se lahko reče eno od najboljših znanih priprav, ki se jih morejo poslužiti trpeče žene in dekleta kot sredstvo za hitro in trajno odpravo v svojih intimnih nerednostih, ki se tičejo svojega spola. Ime tega zdravila je

Severa's Regulator

(Severov Regulator) in prostor kjer ga dobite je v vaših lekarnah. Seveda morate zahtevati prava in odkloniti vse ponaredbe, kajti le na ta način ste lahko sigurni, da dobita najboljši in najhitrejši vseh. Cena \$1.25 in 5c davka.

W. E. SEVER & CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Za stari kraj.

PARNIKI. — V stari kraj se more potovati. Potni listi so zopet lahko dobi. Vsa teden odpihuje po eden ali več parnikov Francoske družbe in starih krajskih potnikov. Tako na pr. odpihuje parniki Rochambeau 6. sept., Chicago 10. sept., Savile 13. sept., France 15. sept. Za njimi pridejo La Touraine, La Lorraine, Espagne in Niagara. Za vsak parnik imam še nekaj kart na prodaj. Kdor želi potovati naj mi piše, ker utegnjo priti kakšne spremembe.

POSILJANJE DENARJA. — Kot s hodom sajdamen gostoprijem 18 milijon. dolarov družbe American Express Co. za pošiljanje denarja v inozemstvo. Vam morem poslati denar v vse slovenske kraje samostojno, hitro in po nizki ceni in sicer

100 Kron za \$ 3.25
300 Kron za \$ 9.25
500 Kron za \$ 15.10
1,000 Kron za \$ 29.75
10,000 Kron za \$294.00

50 Lir za \$ 6.25
100 Lir za \$ 12.00
500 Lir za \$ 58.00
1000 Lir za \$115.00

Denar pošljite po Money Order, ali American Express Money Order, ali po Bank Draftu.

POTNI LISTI. — Onim, ki nečejo sami imeti te sitnosti, preskrbim tudi potni list.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave. NEW YORK, N. Y.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

PREDSEDNIK: Vincenc Conjar, 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrust, Box 140, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: John Verderber, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDJELA: Paul Berger, 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Turberv, Box 1, Clara, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Gudina, 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR.

John Ambrosi, predsednik, Box 381, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 608 May St., Springfield, Ill.
Martin Zolman, Box 276, Barberton, Ohio.
Joe Radich, Box 428, Smithton, Pa.
Frank Saur, 2600 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSEHODNO OKROŽJE: Rudolf Pistorich, Box 426, Bridgeville, Pa.
Anton Radich, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Ambrosi, Box 104, Cross, Kans., in Jugoslaviji.
Leo Kolar, Box 246, Gilbert, Minn., in avstrijskem.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovich, predsednik, 18017 Waterloo Rd., Collingswood, Ohio.
John Ambrosi, 418 Pierce St., Evelyn, Minn.
Joe Kolar, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Conjar, John Ambrosi in Matt Petrovich.

IZDAVSTVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Abel, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trifoli, Box 101, Lawrence, Pa.
Jedko Oves, 245 Englewood, Detroit, Mich.
Joe Shub, 1101 E. 82 St., Cleveland, Ohio.
Mary Uderic, 1844 So. Sachs Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI IZDAVNIK: Dr. F. J. Kure, 2262 St. Clay Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jaka Zavratnik.
POZORI! — Vse denarne pošiljke in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote opozorj, naj se pošiljajo na naslov: John Verderber, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse denarne pošiljke naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega odbora v gl. uradu.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petrovichu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je spodaj.

Vsi prihodnji na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Ambrosi, Box 381, Canonsburg, Pa.

Vse pritožbe proti izdajstvu glasila se naj pošiljajo predsedniku bolniškega odbora Vincencu Conjarju.

Vsi dopisi in drugi opisi, naprami, ogledi, naročila in splošni vsi, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Rojaki Pozor! Zelo važno! — Čitajte!

Ve dolgi in težki borbi imate sedaj zopet priložnost hitro in uspešno pomagati trpečim svojim v stari domovini, če aji pošljete denarno pomoč s posrečevanjem splošno priznane

EMIL KISS BANKE PO KALOGRAMU

To je neposredna avena za Kranjsko, Stajersko, Spodnje Koroško, Istro, Primorsko, Dalmacijo, Hrvaško, Slavonijo, Bosno in Hercegovino in s denarnim savdom

"PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA U ZAGREBU"

100 kron velja sedaj \$3.25
Za vsako brzojavno pošiljatev znašajo stroški \$2.50 ne glede nato, kolika je svota.

Vse denarne pošiljke se jamčene. PRODAJA PAROBRODNIH LISTKOV V VSE KRAJE EVROPE.

Predno se podate na potovanje, vprašajte to trdiko za potrebna pojasnila in navodila. V slučaju potovanja Vam ta trdika preskrbi potrebna prostora, če ji dopolnjete aro. — Vse potrebna pojasnila glede potovanja se dajejo osebno in plačeno brezplačno.

Bodite vedno zelo opretni in ne poskušajte se in tam s pošiljanjem denarja v stari kraj, temveč se vedno skupno obrnite na stari in vsesokoli priznane trdiko, katere pošilja še danes DVAJSET let denar v Vaše stari domovino in katere naslov je:

Emil Kiss, bankir, 133 Second Ave. cor. 8. St. NEW YORK, N. Y.

Plačamo po 4% obresti na hranilni vlogi. Vstanovljena 1898. Posluje pod državnim nadzorstvom.

MOHORJEVE KNJIGE ZA LETO 1917 SO DOŠLE; za to leto je izšlo petero knjig, Kolendar, Zgodovina slov. naroda 6 zv., Podobe iz narave, Slov. večernice in Resnice za večnost, vseh pet knjig skupaj stane \$1.50 s poštnino vred. Pišite na:

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narocnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v ohlepanju n. pr. (Augusta 30-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravečasno, da se vam ne ustavi list.

WARFIELDOV ŽELEZNIŠKI NAČRT.

S. Davies Warfield, predsednik organizacije železniških lastnikov, je izdelal tudi svoj načrt, ki seveda rešuje železniško vprašanje v interesu velefinančnikov in borzianov. Veliki dnevniki pravijo, da njegov načrt priznava petdeset milijonov ljudi, ki so zainteresirani v železniških vrednostih papirjih. Ker se otroci najbrž še ne zanimajo za železniške delnice in zadolžnice, so po izjavi teh dnevnikov skoraj vsi odrasli ljudje v Združenih državah lastniki železnice, če odštejemo trampe in prebivalce v norišnicah, ker je trampom in norcem vseeno, kdo lastuje železnice. Trampi se vozijo po železnici, ne da bi se brigali, kdo lastuje železnice, norci se pa ne zanimajo za vrednostne papirje.

Kdor čita take sugestije v dnevnikih, ki zagovarjajo privatne interese in ne ve, da o ameriških železnicah odloča le par železniških magnatov, misli da so ameriške železnice splošna ljudska last in da je Plumb s svojim načrtom za podraževanje ali nacionaliziranje železnice prišel malo prekasno, ker je bilo nacionaliziranje ameriških železnice izvršeno, ko se Plumbu še ni sanjalo o nacionaliziranju železnice.

Warfieldov načrt za rešitev železniškega vprašanja je najpredrznější napad na splošne ljudske koristi, ker zahteva, da nosi kapital, "vložen" v ameriških železnicah, po šest od sto obresti. Znano je, da je ta kapital precej zvođen, da so železniški magnatje skoraj vsakih deset let potegnili toliko dobička iz železnice, kolikor so železnice stale. Zdaj pa zahtevajo železniški magnatje, da ameriško ljudstvo plača obresti od kapitala, ki so ga vložili dedje sedanjih železniških magnatov v železnicah.

Da se doseže tako visok dobiček, bo seveda treba povisati voznino. Če se povisja voznina, se logično podraže tudi življenske potrebščine, kajti če bi trgovci plačevali voznino iz svojega žepa in bi jo ne odvalili na konzumente, bi morali logično bankrotirati. Če bi bile železnice nacionalizirane, ostane eventuelni dobiček v državni blagajni, kar pomeni, da se lahko ta dobiček porabi za brisanje narodnega dolga, ali pa za znižanje davkov. Od nacionaliziranih železnice ima dobiček ameriško ljudstvo, če se pa izvede Warfieldov načrt, bodo pa od njih imeli koristi železniški magnatje. To je razlika med Plumbvim in Warfieldovim načrtom za rešitev železniškega vprašanja, ki je tako jasna, kakor je resnica, da je dvakrat dve štirir.

Amerikemu ljudstvu se torej ni težko odločiti, kateri načrt je boljši: Plumbov ali Warfieldov, če bo načrta presojalo samo in se ne bo dalo ujeti z lepimi sugestijami v dnevnikih, ki niso še nikdar zagovarjali ljudskih koristi. Če se bo ljudstvo udajalo sugestijam, ki prihajajo iz vira privatnih interesov, ima pa pripisati sebi, če bo moralo poleg drugih butar nositi še železniško breme.

Nepraktičen nasvet. — Julius Barnes, žitni ravnatelj je svetoval, da naj ameriško ljudstvo zopet več povzije močnatih jedi in naj se jim privadi, kot jih je bilo vajeno pred izbruhom svetovne vojne.

Ce bi ljudstvo res opustilo mesnate jedi in bi bolj segalo po močnatih, tedaj bi se takoj podražili vsi izdelki iz moke in žita. Trgovci bi hitro opazili, da gre več moke in izdelkov iz moke in žita, pa bi šli s ceno navzgor.

Ljudstvo je že take nasvete večkrat poslušalo pri drugih živilih, toda vselej se je prepričalo, da mu niso koristili.

Praktične izkušnje uče ljudstvo, da so taki nasveti nepraktični, kajti če se ljudstvo izogne enega profiterja, pade v jamo drugega profiterja.

Stara podjetniška pesem. — Delavci v nožni industriji v Newarku, N. J., so zastrajkali. Zahtevali so 44 ur dela v tednu, deset odstotkov povišanja mezde in kontrolo industrije po delavniških odborih. Podjetniki so pristali na skrajšanje delavnih ur in povišanje mezde, nikakor pa niso čelo priznati odborov v delavnicah, katerih naloga bi bila, da uredi delovne razmere.

Podjetniki radi govorijo o demokraciji, ki jo pa treba uvesti demokracijo v delavnicah, pa pozabijo nanjo, dokler jih delavci ne spomnijo s stavko, da zahtevajo industrijalno demokracijo da so minili časi, ko so se zadovoljili le s politično demokracijo.

Katero stranko spada v jo kmetje, . .

(Iz "Napreja.")

V poljedelki Jugoslaviji je 80% prebivalcev kmetakega stanu. Od teh 10% veleposestnikov in graščakov, ki imajo skoraj polovico toliko zemljišča v svoji posesti, kolikor ostalih 70% kmetov.

Prav žalostno je torej, da 70% prebivalcev, ki jih tvorimo mi, mali kmetje in bujtarji, ne pridejo v javnem političnem življenju do besede.

Množica vojnih dobičkarjev (razni trgovci, banke in špekulanti) je vse svoje ogromne dobičke vporabila v nakup zemljišča. S tem so kmetom in kmetiskim delavcem onemogočili, da si prekrije potrebo zemljo. Vsled tega so zemljo nezastitljeno podražili, tako da kmet in dninar ne moreta do svoje zemlje, ki mu gre po vseh božjih in človeških pravicah. Prišlo je nasprotno: celo tako daleč, da polagoma izgublja še ono malo zemlje, kar je imata! Namesto, da bi država vojnim dobičkarjem odvzela imetje, ki so si ga ti pridobili z umazanimi špekulacijami in oderuštvo, v korist drugim davkoplačevalcem, ki so imeli same izgube, gre vlada tem ljudem celo na roke. Seveda to ni nič čudnega, ker vlada ni ljudska, temveč je sestavljena iz ljudi, katerih interesi so v zvezi z onimi trgovci, bank itd.

In dragi kmetje, ti ljudje sedaj "rekujejo" agrarno reformo! Namesto, da bi nam kaj dali, nam še celo odjemljejo!

Kmetje! Ako mislite, da bo agrarna reforma vsaj tako rešena, kot se nam je obljubljalo, se zelo motite!

Na tisoče naših sinov je bilo in jih je še v tujini. Zakaj so šli tja veste. Domača zemlja jim ni nudila kruha, ker niso prišli do svoje zemlje, ki jo je za vsakega dovolj. Vračajo se polagoma v domovino s par tisoč kronami, v nadi, da si s tem denarjem ustanove svoj dom in nakupijo zemljo, kolikor bi jo mogli obdelati. Vsa, ki se je vrnil domov, je upal dobiti zemljo, ki bi jo s takim veseljem obdeloval! Ker pa to ne more vsled omenjenih razmer, ki vladajo pri nas, "vndrajo" vsi, tako težko prihranjeni tisočaki kaj hitro k trgovcem za živčev za obloko, obutev itd.; tako, da je ves trud, vse delo bil zastonj. Raztrgani in bosi si morajo naši kmetički sinovi iskati zopet dela v tujini. Za nas ni več grude v domovini, da bi jo obdelovali. Niti najeti si jo ne moremo, ker bogati posestniki zahtevajo take visoke najemnine, da ni mogoče izhajati.

Pri "sovražnih" tujcih smo si denar zaslužili, doma pa vse to pojemo, kljub temu, da še bolj in rajši delamo, kot smo delali v tujini.

Veleposestniki in graščaki, trgovci in enaki magnati, so bili oproščeni vojaške službe. Kmet pa je moral pustiti svojo zemljo in družino ter se iti boriti za tovarnarje in veletrgovce, ki so bili potrebni doma za trpinčenje in odiranje ljudstva. Tako je moral tudi mali obrtnik k vojakom.

Sedaj hočejo biti ti veliki vsespovsod prvi: v občinah, pri oblastvih, v vladi, v državi — poleg onih, ki so jim prišli k sreči.

Denarja imajo nakupljenega dovolj in z njim lahko dobe v roke vse, kar je sploh mogoče. Prvi so pri vseh dražbah, prodaji demobilizacijskega blaga. Mali kmet in obrtnik pa nima nobenega materiala, ne orodja, ne denarja. Ako pa kaj kupi, mora pri nakupu dati tem ljudem najmanj 100% zaslužka.

Slovenci živimo sedaj v dobi diktature takozvanih "narodnih" kapitalistov, ki pa pod geslom "živela narodnost in Jugoslavija" poznajo samo svojo svobodo — svoje dobičke in žepe.

Čeravno imajo ti ljudje sami v rokah vso oblast, vendar nas kmete in delavce rabijo, kot generali vojake. Zato nas love s gladkimi besedami in praznimi obljubami, ter nas vabijo k svojim zborovanjem, da bi nas dobili v eno ali drugo meščansko stranko.

Gospoda nas ima za bedake, tepe. Vsač izmed nas lahko to občuti, kadar pride k njemu v stik. Če ste pri eni ali drugi meščanski stranki, veste, kako vas trdo drže v rokah! Zdi se mi, kot da smo teleta, ki gredo mirno k mesarju, da jih ta zakolje.

Advokati, trgovci in veleposestniki z raznimi svojimi priveski so pristali liberalne "jugoslov. demokratične stranke", preostanek advokatov, raznih višjih uradnikov, trgovcev, veleposestnikov in vsa duhovščina pa so klerikali, to je "Slovenska ljudska stranka."

Obe stranki vodijo samo meščanski mogotci, ki poznajo delaven in kmeta samo pri volitvah, zato da se potem pasejo samo sile vrane.

Naš kmet je v splošnem siromak. Da si kolikor mogoče vzdržuje svoje gospodarstvo, mora delati in zopet delati. Na rokah in obleki se mu pozna, da je delaven človek. Po navadi je oče velike družine. Posestvo prevzame samo eden od otrok, drugi pa morajo iti s trebuhom za kruhom.

Jasno je, da kmetijski stan spada v družbo delavskega razreda. Že vsled svojih otrok, ki gredo po svetu v tovarne in rudokope kot delavci, bi moral pristopiti k isti stranki, ki je delavska, poleg tega da je sam največji producent delavne sile. S tem pomaga preprečiti izkoriščevanje vsega delavstva po obratih, veleposestnikih, tovarnarjih in trgovcih.

Kmetje! Združite se in spoznajete, kje je vaša stranka. Vaša stranka je "Jugoslovanska socialnodemokratska stranka", katere glasilo je dnevnik "Napreje".

Proč s starimi grehi in politično sužnostjo, v kateri vas drži duhovščina.

Postanite samostojni možje, in mislite samostojne.

Ljudska politika se ne more in ne sme strinjati s zadovoljenjem bogatašev, advokatov ter duhovnikov. Za dosego naših pravičnih zahtev se morajo sediniti vse delavne človeške sile; pa najsiho kmet, obrtnik, rokodelce ali tovarniški delavec.

Vsi smo sočrugi!

Naše geslo mora biti: v boj proti skupnemu sovražniku, nepoštenemu in nemoralnemu kapitalizmu!

Kmet proletarec.

Profitevo demisijsko pismo.

(Iz "Napreja.")

Ostavka, ki jo je predložil predsednik ministrskega sveta g. Stojan Protič prestolonasledniku Aleksandru, se glasi: Beograd, 1. avgusta. Vaše kraljevsko Visočanstvo! Čast mi je predložiti Vam ostavko svojo in kabineta, ki mu imam čast predsedovati. Razloge za ta težki korak v sedanjih razmerah navajam v glavnem nastopno: 1. Med menoj, kot predsednikom vlade in g. ministrom za notranje stvari obstoje še dalje časa močne difference v pogledu naše notranje politike. Vsi moji poznanstvi, da te difference, ako ne popolnoma eliminiram, pa vsaj ublažim in učinim znoljive, so ostali brez uspeha. 2. Službeni odnosi med menoj in g. ministrom za notranje stvari so abnormalni in brez potrebnega vzajemnega zaupanja, kar je zelo škodljivo za interese države in službe. 3. Medsebojno obsevalne nepravilne se niti po 7 mesecih, odkar se je sestavil sedanji kabinet, niso mogle odpraviti, ali vsaj v jačji in neobhodno potrebni meri zmanjšati, poleg vseh mojih osebnih prizadevanj in truda. To je zelo nerodno, velja ne samo na vse naše gospodarsko življenje, na zdravstvo vsega naroda ter prehrano in obnovo zemlje, temveč tudi na politično razmerje v državi. 4. Razlika v obsegu in načinu izvedbe agrarne reforme med menoj in ministrom za agrarno reformo, ki se v svojem delu drži ne samo rezervirano in je še, kakor se zdi, v tej smeri podpiran od svoje stranke. Te razlike se zrealizirajo v narodnem predstavnstvu v toliko meri, da skoro ni došlo do krize ministrstva za agrarno reformo v narodnem predstavnstvu v času moje službene odsotnosti. 5. Zaradi vsega tega so se odnosi v narodnem predstavnstvu v toliko posttrili, da so postali gotovo neznalji. 6. Imam vtis po mnogi znakih, da žel "rekonstrukcijskega" kabineta tudi demokratiška stranka, kar je tudi javno naglaševal eden njenih organov "Riječ SHS". 7. Da se je kriza in moja ostavka pojavila ravno v tem času v odsotnosti parlamenta, je vzrok ta: Pred nekoliko dnevi, 3. t. m., je bilo pred kabineto vprašanje o izpolnitvi še od prej izpraznjene stolice v Djakovu. Proti mojim interesom in interesom kabineta,

ki so se jasno pokazale in izrazile na tej seji sami, so je spravilo to vprašanje v javnost tako nerodno, netaktilno in strastno, da sem moral jaz proti temu revoltirati. Takoj drugi dan po tej kabinetski seji, v kateri se je to vprašanje razpravljalo in reševalo, kakoraki, da se naj podvzamemo pri Sv. Stolicu in da bi se to vprašanje spravilo na pravo pot, je prinesla "Demokratija" poročilo o tej ministrski seji, ki je napravilo nametis, katerega se tudi do sedaj še ni mogel iznebiti. To je bil polslužen komunik, objavljen proti cilju, ki se je šele ustvarjal, častniška kampanja proti Vatikani in episkopatu, da se izvede nekatere vrste pritisk nanj. Zaradi tega se je brezovno dal tudi koraku kraljevske vlade v tej stvari: značaj ostra protesta. In za listom "Demokratija" je tudi "Riječ SHS" otvorila intega dne to kampanjo. Po mojem pojmovanju o vodstvu državnih poslov in sedanjem položaju dežele v notranjosti in zunanosti, se razmere ne morejo pomiriti s takimi manirami, ki so se do sedaj javile pri tako delikatnih vprašanjih in ki se v znatni meri težejo tudi naših notranjih odnosov in zunanega položaja. Čast mi je zaprositi Vaše kraljevsko Visočanstvo v najtoplejši hvalenosti za omedlanje zaupanja Vašega Velikanstva meni in mojim drugom, da blagovolite sprejeti zahtevam o moji globoki udanosti. Podpis: St. M. Protič.

A. F. D. JE DALA PREDSEDNIKU 90 DNI ČASA.

TOLIKO ČASA BODO ŽELEZNIČARJI ČAKALI NA ODPRAVO DRAGINJE.

Medna zahteva predložena tesarskim delavcem na splošno glasovanje.

Washington, D. C. — Gompers, predsednik "Ameriške delavske federacije", se je vrnil iz Evrope nekaj dni kasneje, ko je predsednik Wilson dovolil delavcem v železniških delavnicah štiri cente meznega povznanja na uro in speliral na delavce, da prenehajo s stavkami. Gompers je stal pred dovršenim faktom in kazalo mu ni drugega kot sklicati sejo eksekutivne "Ameriške delavske federacije", da razpravlja o položaju. Po končani seji je eksekutiva razposlala sledeče pismo vsem lokalnim organizacijam:

Ce združeni rokodelci iz delavnic zdaj zastavkajo, tedaj nosi odgovornost za splošno povišanje mezde 78 odstotkov železničarjev, ki se dozdaj še niso odločili, kakšno akcijo podvzamemo. Mi sodo, da ne dovolimo se postaviti v tako položaj.

Po naši sodbi se položaj v prihodnjih devetdesetih dneh zjasni, in če nastane stavka, tedaj bo pri volji vsaka železničarska kategorija se pridružiti temu gibanju, in bo nosila tudi polno odgovornost, ne more se pa akcija prepustiti le 22 odstotkom železničarjev, ki so reprezentirani v združenih rokodelstvih delavnic.

Je pač naša poštena sodba, da bi se napravila fatalna napaka, če bi naši člani prevzeli odgovornost za ustavev železniškega obrata ob tem času, ko stori predsednik vse, kar mu je mogoče izvršiti, da se znižajo življenski troški.

Chicago, Ill. — Stavka tesarskih delavcev v Chicago se ni končala, ravnotako pa tudi še ni končal izpor, ki so ga proglasili trgovci stavbinskega materiala v zvezi z organizacijo stavbenikov na nasvet trgovske zbornice v Chicago. Tesarski delavci so toliko odnehal, da so rekli, da predložijo mezdno vprašanje svojim članom na splošno glasovanje, če trgovci s stavbinskim materialom prekličejo izpor.

Takoj se je neki podjetnik, ki pripada k organizaciji stavbinskih podjetnikov oglasil in dejal, če se preklicje izpor, se bodo neodvisni stavbinski podjetniki založili s potrebnim materialom in tesarski delavci bodo glasovali za nadaljevanje stavke.

Na to izjavo je pa neki delavski voditelj rekel, da vprav ta izjava dokazuje, da je bil izpor proglašen z namenom, da se uničijo mali podjetniki. Po sklenjenem premirju je nekoliko odzvela stavbinska obrt, nekaj dela so prevzeli tudi mali podjetniki, ki niso pri podjetniški organizaciji.

Te male podjetnike pa hočejo uničiti na ta način, da ne dobe materiala, da tako ne morejo izvršiti pogojenih del. Zarota na strani velepodjetnikov je očitna.

"BILLY" JE UDARIL PO ŽELEZNIČARJIH.

DELAVCEM NE PRIVOŠČI POKVIŠANE MEZDE; SAM BI PA SPREJEL \$15.000 ZA ENO. URNO PRIDIGO.

Ideja za nacionaliziranje železnice pridobiva vedno več pristaev.

Chicago, Ill. — "Billy Sunday, svet mož, kateremu je obljubljen najlepši kotiček v nebesih po njegovi smrti, se je zdaj spravil nad železničarje in je rekel, da so njih zahteve neopravičene. Pobožnjak "Billy" je rekel v svoji pridigi: "Oni ne zaslužio, kar zahtevajo. Prišli smo skoraj do meje delavskih zahtev. Dobra stvar je le tista, ki je dobra za vse."

Ko je sveti mož takole oklesal delavske zahteve, ker delavci zahtevajo par berih centov več na dan, da lahko preživijo sebe in svoje družine na pošten način, je pričel stokati, da je njegova plača prenizka. Svojo tožbo o nizkem zaslužku je povedal takole: "Če madame Galli-Curci lahko prejme \$15.000 za eno uro petja, zakaj ne bi bil jaz tak plačan za eno uro petja Bogu?"

Tako je modroval sveti "Billy" o svoji plači, ki je malo preje ožigonal delavce, kar zahtevajo zboljšanje delavske mezde, in dasiravno je Krist svojim učencem dejal, ne zbirajte zakladov za svojim pasom, ker jih molji in rja žro.

New York, N. Y. — Misel, da se nacionalizirajo ameriške železnice, prodira čimdalje bolj v širše ljudske kroge, kar dokazuje rezolucija, ki je bila ravnokar sprejeta na konvenciji "Newyorške delavske federacije". Ta rezolucija ne zahteva le nacionaliziranja ameriških železnice, ampak priporoča, da se nacionalizirajo tudi vse brzojavne in telefonske naprave; ulične železnice, razsvetljevalne naprave v občinah, naj pa postanejo splošna občinska lastnina.

V vojnem času se je pokazalo, da privatni lastniki niso zmogni obratovati železnice in drugih javnih naprav. Takrat se je rodila misel, da je treba v interesu ameriškega ljudstva in v obrambo Združenih držav nacionalizirati ameriške železnice, brzojavne in telefonske naprave. Ta misel ne bo več zaspala, dokler se nacionaliziranje ne izvrši. Privatni interesi se sicer krčevito branijo nacionaliziranja ameriških železnice, brzojavnih in telefonskih naprav, toda splošni ljudski zahtevi ne bodo kos in se bodo morali podati, ko postane ljudski pritisk v splošnem tako močan, da se mu ne bo moglo več ustavljati. Delavske in farmerske organizacije prihajajo druga za drugo in se izkazuje za nacionaliziranje železnice, brzojavnih in telefonskih naprav. To gibanje postaja od dne do dne močnejše in nekega dne postane tako močno, da ga bodo slišali v kongresu in sprejeli postave za nacionaliziranje železnice, telefonskih in brzojavnih naprav, čeprav se bodo privatni interesi branili nacionaliziranja na vso moč.

DEMOKRATNI SOCIALISTI ZMAGALI V NEW YORKU.

New York. — Prvič v zgodovini socialističnega gibanja v Ameriki so bili socialisti prisiljeni voliti svoje kandidate pri primarnih volitvah, ki so se vršile prošli teden. Desno in levo krilo je postavilo kandidata za mestne svetovalec in socialistični volilec so morali odločiti kakor pristali starih strank. Kandidatje desnega krila so zmagali v večini volilnih okrajev, toda v Brooklynu je bilo izvoljenih ducat kandidatov levega krila.

PREDSEDNIK LAHKO DOLOČI DAN ZA RATIFIKACIJO POGODE.

Chicago, Ill. — Will H. Hays, predsednik republikanskega na rodnega odbora, je izjavil, da je odvisno od predsednika, kdaj senat ratificira mirovno predlogo. Hays je nadaljeval, da so rezerviranja že rešena in da se čaka le na besedo od strani predsednika, ki ustavi demokratsko obstrukcijo.

JUGOSLOVANSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Izvrševalni odbor:

August Aučin, Mary Aučin, Juraj Bošnjak, Filip Godina, Frank Kerš, Martin V. Konda, Eibin Kristan, Juraj Kukovac, Tome Lacković, Chas. Mistaković, Matt Pogorelec, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Nikola Stakić, Anton J. Terbovec, Jože Zavrtnik.

Nadzorni Odbor:

Ivan Krešić, J. Kvaritč, Joško Oven.

Financijski Odbor:

Filip Godina, J. Kukovac, A. J. Terbovec, Jože Zavrtnik.

Tiskovni Odbor:

Eibin Kristan, Frank Kerš, C. Mistaković, Jože Zavrtnik.

Glavni uredi:

A. J. Terbovec, glavni tajnik; A. H. Skubie, pom. tajnik; Filip Godina, blagajnik.

Centralni Odbor:

F. Alesh, J. A. Ambrožič, L. Benedik, P. Berger, Josipina Birtič, F. Bostič, Anton Bezjak, V. Calkar, F. Černe, Tomislav Čiček, F. Dolinar, Jos. Durn, J. Ermenc, J. Eržen, A. Flander, J. Frank, J. Piere, F. Gorenc, J. J. Judnich, M. Jurkas, J. Kalan, S. Kavčič, J. Koblar, F. Kochevar, A. Kodrich, J. Koklich, L. Krašna, A. Krizmančić, J. Kanstelj, A. Lipič, L. Lotrič, J. Matičič, M. Mentony, I. Molek, T. Motz, J. Oblak, L. Pečenec, J. Pitercel, M. Potnik, P. Rataje, J. Rezelj, A. Slabe, J. Seljakar, F. Sepich, A. H. Skubie, L. Sterle, A. Suler, J. Terček, J. Terčelj, L. Truger, M. Verbovec, A. Vidrich, Chas. Wessel, F. Zaitz, Chas. Zibert, A. Zornik, F. Zvanut.

Glasila:

Mesečnik: Čas; tednik: Proletarec; dvotednik: Glas Svobode; dnevnik: Prosveta, Enakopravnost, Glas Naroda.

K. S. R. Z. pridruženo in prijavljeno centralizirano podporno organizacije. Slovenska Narodna Podporna Jednota (približno 18,000 članov); Jugoslovenska Katolička Jednota (približno 8,000 članov); Slovenska Delavska Podporna Zveza s Dr. Sv. Barbare (približno 6,000 članov); Slovenska Svobodolomna Podporna Zveza (nad 5,000 članov); Jugoslovenska Podporna Zveza Slova (približno 2,000 članov).

Vas pisma in denarne pošiljke naj se pošiljajo na sledeči naslov: ANTON J. TERBOVEC, 3637-3641 W. 24th St., CHICAGO, ILL.

III. KONVENCIJA J. R. Z.

(Tiskovni odsek J. R. Z.)

Zanimanje za III. konvenciju J. R. Z. je nepričakovano veliko in glavni ured je zaposlen čez glavo s predpripravi. Pripravljalni odbori v Clevelandu so na delu, da preskrbe vse potrebno za vsprejem delegatov, za prenočišča itd.

Do sedaj so pripravljeni delegatovi sledeče sestre in brati: J. S. K. J. Mat. Pogorelec, John Varoga. (Pittsburg, Pa.) Okr. Org. J. R. Z. št. 1. B. Verant, John Terčelj, J. Miklavčič, Fr. Vovk. (Lawrence, Pa.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 14. Martin Judnič. (Waukegan, Ill.) Kraj. Org. J. R. Z. št. 18. Anton Anžiček. (Girard, Ohio.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 47. Frank Trsar. (Pulman, Ill.) S. D. E. Z. Ivan Prostor, Ivan Grošelj. (Johnstown, Pa.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 11. J. R. Z. (And. Semrov, M. Mentony. (Detroit, Mich.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 39. Martin Jurkas. (Aurora, Ill.) S. N. P. J. Vincent Calkar, Frank Somrak. (Chicago, Ill.)

Ok. Org. št. III. Anton Suler, Joe Bratković. (Gross, Kans.) Jugo-Slav Information Bureau, R. F. Hlacha. (New York.)

SNPJ, JSZ in J. R. Z. Nae Zlemberger, John Reholj. (Glenoe, Ohio.)

Pevsko dr. "Prešeren". And. Bombač. (Pittsburgh, Pa.) Kraj. Org. J. R. Z. št. 29. Math. Pogorelec. (Sublet, Wyo.)

Ok. Org. J. R. Z. št. V. Anton Zornik, A. Kodrič. (Hermine, Pa.) SNPJ, št. 87. Valentin Urbas. (Hermine, Pa.)

J. S. Z. št. 1. Mary Udovič. (Chicago, Ill.) SNPJ, št. 138. John Cotelj. (Canonsburg, Pa.)

J. S. Z. št. 210. Lazar Todorović. (Detroit, Pa.) J. S. K. J. št. 26. Anton Zbašnik. (Pittsburg, Pa.)

Ok. Org. J. R. Z. št. II. And. Vidrich, L. Krašna, L. Bandek. (Conemaugh, Pa.)

J. S. K. J. Jos. Pišler. (Ely, Minn.) Kraj. Org. J. R. Z. št. 17. L. Mrmolja, Ant. Lišan, Jos. Durn, Mike Podboj. (Cleveland, Ohio.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 9. Josephine Birtič. (Cleveland, Ohio.) Kraj. Org. J. R. Z. št. 38. Frank Rataje, John Mornič. (Forest City, Pa.)

J. P. Z. "Sloga". John Ermenc. (Milwaukee, Wis.) Kraj. Org. J. R. Z. št. 26. Anton Zorman. (Sheboygan, Wis.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 5. Anton Klanček, Math. Vogrič. (La Salle, Illinois.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 66. Mary Rant. (Detroit, Mich.) Kraj. Org. J. R. Z. št. 4. John Ermenc. (West Allis, Wis.)

Jugoslovenski Narodni Dom. John Plakur. (Lorain, Ohio.) Kraj. Org. J. R. Z. št. 13. Frank Justin. (Lorain, Ohio.)

Slovenski Delavski Sokol. Frank Stonič. (Chicago, Ill.) SNPJ, št. 121. Louis Potočnik. (Detroit, Mich.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 7. Minka Alek. (Chicago, Ill.) Ok. Org. J. R. Z. št. IV. Leo Poljšak, Joe Mrhar, Ivana Pavlin, G. M. Kabay. (Cleveland, Ohio.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 8. Mary Grill, Fang Trbežnik. (Cleveland, Ohio.)

Kraj. Org. J. R. Z. št. 10. And. Križmarčič. (Newburgh, Ohio.) Kraj. Org. J. R. Z. št. 1. Frank Čemažar. (Chicago, Ill.)

"Enakopravnost". L. Trugar. (Cleveland, Ohio.) "Proletarec". And. Bogataj. (Cleveland, Ohio.)

"Glas Svobode". Anton Janković. (Chicago, Ill.)

Vsa ostala društva in organizacije, ki nameravajo še poslati delegate, naj javijo glavnemu uradu J. R. Z. nemudoma, da se jim pošljejo potrebne poveljnice.

Anton J. Terbovec, tajnik.

Mariborska noč.

(Iz "Napreja.")

Že bo skoro teden od tega. Javnosti se pa do danes še ni podalo pojasnila. Niti "Narod", niti "Slovenec", niti vsa njuna žurnalistična dečad ne črtnajo besede o tem — celo "vedno" poučeni na korespondenčni biro to pot ni poučen. Samo 1 dm (ali 1 kvadratni dm) praznina v četrtkovem "Napreju" nam priča, da je tam stalo nekaj, kar ni bilo všeč vsem v državi SHS. — par-don — JDS. Po največjo se premočali noč 22. julija, čes. ni dobro, da nas vidi svet. Pa je videl svet. Graški listi so že naslednji dan poročali goroslovanost o mariborski buni, plani o 600 mrtvih, brez števila ranjenih, lužah krvi itd. Za Girardeom Dunaj, za njim Italija, in tako naprej. Sa-

mo pri nas ničesar, samo pri nas so skrili glavo in rep. Kaj tole molčanje ne diši močno po "slabi vesti"?

Danes šele s oprili k sapli "Mariborski Delavec" je napisal danes prvo besedo o tem. Sicer tudi sedaj ne pove, kaj se je pravzaprav zgodilo, ali, našel je krivce, in to je vsakega velikanska zasluga. Vojakko pobuno so povzročili namreč "sovražni tuji in domači elementi" — socialisti. Oni so že 21. t. m. povzročili štrajk, ki je imel namen "narediti zmedo v državi in preprečiti normalni promet, tako, da bi isti moral avtomatično preiti v roke nepriznane nam sile." Ker se je "po zaslugi zavednih in domoljubnih mož iz štrajkujočih slojstev, ki se v spoznanju velike politične nevarnosti tega štrajka niso udeležili" ta "satanaki nam" ponesešči, pa so se navallili na vojaštvo. Kot agitacijsko sred-

stvo so se poslužili pri vojakih, teh "itak nezadovoljnih elementih" znižanja meze od 5 na 2 K, čeprav "so pri tem pozabili, da se je to zavedno vojaštvo v razumevanju gospodarskega položaja tega znižanja že privadilo." Posredovali so Nemei in — počilo je. Država (JDS.) pa je zmogala, in kolikor krivcev še ni v zaporu, pa še bo. — Taka kolobocija v "Mariborskem Delavcu"

Sedaj pa imaš, profesor Ivane, ki na štrajarskih shodih in celo nemški govoriš; imaš, kar si sejal — ti in kompanjoni tvoji! Sedaj boš šel kamor spadaš! Če ne bo policajev in zvestih soldatov zadosti, pa se bo konsorcij "Marib. Delavca" premenil v narodno stražo, ki bo tirala tebe in tvoje grehe! Še kolega poslanik pojde zraven, in celo na čelu. Nič ne če, če se do danes še ni naučil ravnanja s sabljami, puškami in samokresi, se že še nauči. Kaj pa se vraga ne stori za dobrobit in blagor naroda.

Saj bi bilo prijetno se še naprej baviti z resnim štrajkarjem citirane lista — ali — zadeva je vendarle pretesna, da bi mogla služiti kot predmet zabave. Oglejmo si dogodek, gol in resničen, pa bomo mogoče tudi prve krivce našli. Seveda je mnogo zavisno od milosti cenzorja, če bo dovolil objektivno pisati o aferi, katere je polno inozemsko časopisje. — 22. t. m. ob pol 22. so se pobunili nekateri oddelki tukajšnjih dragoncev in pa infanterije domačega 26. polka, pričeli alepo streljati s strojnico na mesto iz nasprotnega dravkega brega pri državnem mostu, hoteč povzročiti paniko v mestu. Kaj potem, o tem si bržkone udeleženci sami niso bili na jasnem. Povon je baje znižanje dnevnice meze, Ali so imeli zveze z mešanostvom ali ne, ni dognano. Četudi bi mogoče take zveze obstajale, dvomi-mo, da s kolikšak resnimi ljudmi. In večino nemškega mešanstva imava vendarle za toliko resno, da jim ne pripisujemo možnosti soudeležbe pri tako otročjeunem ni zaroti. Naj bo že tako ali tako, počilo je streljanje in bilo je žrtev. Upornikom nasproti so streljali karlovške Hrvate. Počela je borba, Bilo je 5 mrtvih, a večje število ranjenih. Buno so udušili, in krivci so se deloma razbegli, deloma bili odvedeni v zapore. Sedaj pa išče krivce krivcev.

Ena kombinacija je navedena zgoraj — ona kompanija iz "Narodnega doma" — ki pa je tako na rahlih nogah, da je vladni komisar g. Pfeiffer v svojem oklicu hotel povdarjati, da je bila buna le interna vojaška mezna zadeva, na kateri ni prav nič udeleženo civilno prebivalstvo — četudi je smatral njega prijatelj, policijski komisar g. Seneković za potrebno uprav to nedolžno prebivalstvo vsled navedenih dogodkov kaznovati z "izrednimi merami", ki se trajajo. — Mi pa si krivdo razlagamo drugače. — (Tri vrste zaplenjene.) — posebno ob današnjih časih, ko je vse evropsko ogražje polno revolucionarnih fermentov, na najgorostnejše misli, ni čudo, ni čudo — (Pet vrst zaplenjenih).

Tu leži krivda, sicer bi tako otroška buna a tako krvavim koncem in resnimi posledicami ne bila mogla.

PISMO IZ BOSNE.

(Iz "Napreja.")

Kreka pri Tuzli, 27. jul. 1919. Kaj zopet to pomeni? Ali mislijo zopet začeti po stari bosanski metodi zatirati organizacije? Dan za dnevom se namreč čujejo pritožbe nad našim nadkomisarjem. Delavstvo se vprašuje, — kje si ta mož jemlje pravico, da na upravičene pritožbe delavcev vedno brutalno odgovarja: če Vam ni kaj prav, pa vzemite obračun. Takih ljudi mi tukaj ne potrebujemo! Torej mi, ki smo pristojniki v Jugoslavijo, naj gremo kamor hočemo, on kot inozemec pa nas lahko podi iz domovine!

Drugi primer: Predsednik Duga Železnik, tajnik in blagajnik Dudo & Fabian, delegatje Marij Ludvik in Komlanc Frane so bili zaradi družinskih razmer pri zgoraj omenjenem gospodu nadkomisarju. In kaj so tu čuli? — Gospod nadkomisar se je izrazil približno takole: Pustite v miru družinske razmere, saj boste itak 15. odpušteni! — Na vprašanje iz katerega vzroka, ni mogel ta gospod ničesar odgovoriti. Sami smo mu povedali zakaj.

Tudi v drugih primerih omenjenih g. pritiska na socialistične slo-

venske delavce, naj rajši zapustijo delo, kot da bi tu njegovo "štrepo mešali".

Res smo jim trn v peti. Komaj so nam namreč razgnali organizacijo bosanskih rudarjev ter rudarje kruto in nečloveško preganjali, že so novodošli slovenski rudarji ustanovili drugo organizacijo. In čeprav nam hinavsko vedno trobi-jo: Le organizirajte se, vsaj nima-mo nič proti temu, ipak vemo, da gospoda zopet čaka na ugoden trenotek, da nam uničijo našo organizacijo. Toda bolje bi bilo za gospoda, da zvesto opravlja svojo službo in pusti organizacijo v miru.

Organizacija dobro napreduje. Imamo že dosedaj okoli 200 članov Slovencev. Manjka nam samo časopisov in društvenih potrebščin, ki jih potrebuje podružnica.

Razpuščena bosanska organizacija je sama v velikih težkočah. Mi smo preveč oddaljeni od središča in navedeni le sami na sebo. Pošta ne deluje kakor bi morala.

S shodi imamo pri nas težave. Zadnjič smo ga naznanili, toda oblast nam ga je prepovedala, češ, da smo ga preporno naznanili. Rô-jaki, svobodo, ki jo imate doma, je pri nas ni, ali kakor čujemo, začnajo tudi pri Vas postopati z Vami po orientalsko. — Pozdravi!

URADNI STATISTIČNI PODATKI O IZSELJEVANJU.

New York, N. Y. — (Iz inozems. infor. urada.) — Takoj po sklenjenem premirju so nekateri trgovski in industrijski krogi zagnali velik vrišč, koliko tisoč in tisoč inozemcev se bo pričelo izseljevati iz Zdr. držav. To so delali iz gotovih vzrokov.

Toda, kakor kažejo uradna statistična poročila iz izseljeniškega urada, je bil ves ta krič jako pretiran. Kajti tekom minulih 12 mesecev se je izselilo okrog 335 tisoč oseb, med katerimi so všteti tudi razni trgovci, kateri so šli po trgovskih poslih v Evropo. Urad-

ni podatki so sledeči: Vseh inozemcev je odšlo 216,231 in državljani 218,929, iz Zdr. držav. Iz navedenih števil je razvidno, da je odšlo državljanov več kot pa inozemcev.

Pred vojno, je odpotovalo iz Zdr. držav vsaki mesec več oseb kot pa sedaj. Med temi izseljenici je tudi veliko takih, kateri so nameravali odpotovati že pred vojno, toda vsled raznih ovir ni bilo mogoče. Veliko je pa tudi takih, kateri se bodo še povrnil nazaj ob prvi priliki.

Vsled tega je neumesno vsako razburjenje, katero je nastalo vsled izseljevanja.

ZVEZENI URADNIKI IŠČEJO ČUDODELNI VODNJAK.

Oklahoma City, Okla. — Zvezni uradniki se trudijo, da odkrijejo čudodelni vodnjak, ki daje lastniku dovolj bogate dohodke, kot največji oljni vrelci v državi.

Ljudska pripovedka pripoveduje, da je neki farfar stresel voz rozin in breskev v star vodnjak, v katerem so se rožine in breskve spreminjale v žganje, ki ga lastnik zdaj prodaja po pet dolarjev galona.

Uradniki so preiskali že vso okolico, v kateri bi se moral po ljudski pripovedki nahajati čudodelni vodnjak, toda dozdaj je bil ves njih trud zastonj.

STAVKA GLEDALIŠKIH IGRALECEV KONČANA.

New York, N. Y. — Stavka gledališnih igralcev je končala s popolnim porazom za gledališne podjetnike, zmagali so štrajkarji.

DELAVOVA USODA.

Chicago, Ill. — 45-letnega delavca Thomas Hynesa je potegnil stroj v pivovarni vase za nogo in mu odtrgal nogo. Delavec je podlegel teški poškodbi.

VABILO NA PLESNO VESE-LICO,

katero priredi

DR. PROSTOMISLOCI ŠT. 87

V HERMINIE, PA.

Čisti dobiček je namenjen za osirotele in nesrečne otroke vojne žrtve v stari domovini.

Najljubnejše vabim tudi vse bližnje sosedo, da se v obilnem številu udeležijo te veselice.

Vstopnina je 50c za moške, ženske so proste vstopnine.

Pijača in prigrizki sta prosta. Začetek točno ob 6. uri popoldan.

Za točno in dobro postrežbo bode skrbel veselilni odbor. Torej pridite in se veselite z nami!

Odbor.

POZOR! Moretonove Igle iz vabijo vašemu fonografu najkrepkejši glas. Ena igla zadostuje za deset plošč; ena zavoj za 15 centov. PIŠITE DANES po zadnji katalog za plošče in pošljite \$1.00 za 10 zavojov MORETO-NOVIH IGEL, da dobite zastoj knjižice "KAKO POSTANEM AMERIŠKI DRŽAVLJAN."

MORETONE COMPANY, Century Bldg. New York.

ŽENSKÉ ALI VAM JE ZNANO!

da eno med najboljšimi zdravili in ženske bolezni je slavni VIBURNUM COMPOUND, narejen pri Laxal Medicine Company, 164 Laxal Bldg., Pittsburgh, Pa. Skoro ni vredno trpeti nadalje. Naročite tega čudovitega zdravila. Ne dovolite, da vam porodične bolezni oslabljajo vaš obrat, ter vas ostare pred časom. Nič ne zadovoljuje a belo-laso mlado žensko. Pomagajte si s čudovito dobrim zdravilom Viburnum Compound, ki stane le malo sveto in sicer za eno zdraviljenje šest zavojev \$10.48, trije zavoji \$5.74 in en zavoj s vstetnim vajnim davkom pa \$2.08.

POŠILJAMO DENAR V STARO DOMOVINO.

100 kron za	\$ 3.15	10.000 kron za	\$290.00
1000 kron za	\$29.50	100 lir za	\$ 11.75

Cene pogosto menjajo. Pri večjih avotah pošiljamo lahko nekoliko ceneje. Pošiljamo potom banke, ki je ena najzanesljivejših in ima svoje podružnice po vsem svetu. Denar nam pošljite po poštne ali ekspresnem Money Order. Takoj po prejemu denarja vam pošljemo potrdilo in ako se naslovilca ne najde, se vam denar povrne. Predno zaupate vaš denar neznanim čifutakim korporacijam, obrnite se na rojake, ki so vam poznani že leta in leta. — Zastopnik za vzhod je Jože Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa., za zapad in osrednji zapad pa John Verderbar v Chicagu. Tajnik: A. J. Terbovec. Naslov:

AMERICAN JUGOSLAV AGENCY, 2708 S. Lawndale Av., Chicago

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Kdorko že 30 let se Trinerjevo zdravilo uspešno rablja a največjim uspehom. A to tudi radi pravega varstva, ker zaupnost izdelovalca zaščitni poplase zaupanje in ščitnje od strani številnih odjemalcev. Male povzamec cen je sedanja potreba, da se ohrani zaslužljiva vsobina izdelkov. Dovoliti smo se dolgo soper dragotno na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davki nam jo spedišči za sedaj stoher in morali smo cene nekoliko povišati. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez upov, da v sedanjosti, ko moramo valito več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ki bilo mogoče dragotni v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima take zaupanje in vupah med svetom, kar nič, ki bol agubi svoje stališče. Imeod vseh bolnih jih je dovedenost odstopov povzročenih in spodbil v šolod. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vno odleti šolodce in odstopni in notranjstveno dšoborja vse nabrane nepotrebne in strupene smovi, ki so nekakšne brlog slotvornih tvarin aviranjstvih pravilno delovanje dšoborja. Trinerjevi leki so proti vsakršni nepotrebne zaščitne in vsobojne za potrebne zdravilne grenke koronizacijo ter krasno šarole ručede vino. V sedavi zaščitnosti, nepotrebnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabote, kakor tudi v ledoladni neprikljnih, ki rada nadlegujejo ženske ob premenbi litje ali ruderja in druge delavce, ko dolajo in vdihavajo plia, še rabita ta lek, boste našli v njem neposredljivo vrednost. Dobite jo v vseh lekarnah

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v nadržav odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje šivcev in za manje po kopanje nog. Dobite jo v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izredno in prav prijetno zdravilo za navadno rabe smotraj. Posebno za ispiranje grla in ust, istotako za čiščenje ran, ispuščajev in drugih kožnih otrovov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH NASTAVANJ: GOLD MEDAL-SAN FRANCISCO 1916, GRAND PRIX-PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

IZ GLAVNEGA URADA.

IZ GLAVNEGA URADA PREDSEDNIKA.

Na zavarovalnem polju so danes trije si nasprotujoči faktorji: državno zavarovanje, zavarovalne družbe in bratske podporne organizacije. Dobro je, da natančneje poznamo delo in vrednost teh faktorjev.

Državno zavarovanje je tisto, česar se najbolj boje voditelji ameriških bratskih organizacij, zato mu pa tudi nasprotujejo z vsemi silami in sredstvi, toda za našo organizacijo ne tvori posebne nevarnosti. No sicer rojaki, ki mislijo, da je prišel čas, da prevzame država zavarovanje ter se ne zanimajo veliko za podporne organizacije, ker mislijo, da so postale podporne organizacije nepotrebne, toda takih rojakov je malo in tudi to njih naziranje je napačno. Državno zavarovanje pa ne bo prevzelo vse tiste velike in plemenite naloge, ki jo sedaj vršijo bratske podporne organizacije, posebno pa tega ne, kar vrši SNPJ. Mi pa tudi ne smemo varati samih sebe; pogledati moramo bolj pazno in globoko, kako so prilike za državno zavarovanje, in ko bomo to storili, bomo prišli do prepričanja, da je do splošnega zavarovanja v Ameriki še zelo daleč. Državno zavarovanje je koristno ljudstvu, toda škoduje privatnim interesom, in ti interesi znajo dobro, kako preprečiti zakone, ki bi njim škodovali. Če torej pride do državnega zavarovanja, bodo ti interesi skrbeli, da bo to zavarovanje ovirano in da ne bo tako, kakoršnega želi ljudstvo, kakor to znajo narediti pri vsakem zakonu, ki je namenjen v korist ljudstva. Iz tega prav lahko sklepamo, da bodo bratske podporne organizacije potrebne, da bodo obstajale in vršile svojo plemenito delo naprej tudi tedaj, ko bomo že imeli državno zavarovanje.

Do sedaj so se države brigale za zavarovanje le toliko, da predpisujejo zavarovalnim družbam in podpornim organizacijam, kako morajo urediti poslovanje in kako morajo biti plačilne lestvice, da jim bo mogoče priti do premoženja, s katerim bo po preračunu povprečne starosti in umrlivosti in naraščanja članstva dovolj pokritja za obveznosti, oziroma, da bodo solventne. In razen teh stvari in kapric raznih državnih komisarjev napram podpornim organizacijam, je to menda vse.

Veliko večji in bolj škodljiv konkurent za nas so pa zavarovalne družbe. Te imajo svoje zastopnike v vsakem mestu in skoraj v vsaki majhni naselbini, kateri znajo spretno in zapeljivo govoriti ter z raznimi nepačnimi reprezentacijami odvrčati ljudi od podpornih organizacij. In čisto naletimo na rojaka, ki pravi: "Saj je dovolj zavarovalnih družb, kjer se lahko zavarujem, kaj mi je podporno društvo in jednota?" Tako naziranje je seveda napačno, toda zastopniki zavarovalnih družb za pridno vstvarjajo in imajo tudi vspeh, posebno pri ljudeh, ki malo razmišljajo o zavarovanju in tam, kjer ni dobrih in delavnih agitatorjev za "podporne družbe, kateri bi ljudem povedali in dokazali, da je med podporno jednoto in zavarovalno družbo jako velika razlika. Zavarovalne družbe imajo ravno sedaj posebno veliko takih agentov na delu, ker njim gre zato, da zatro bratske podporne organizacije zato pa tudi mi ne smemo sedaj dremati ali pa naše dolžnosti radi zanimanja za druge stvari napram jednoti, zanemariti, temveč biti moramo na delu in agitirati in širiti našo organizacijo vedno in povsod. Mi moramo obiskati slehernega rojaka in rojakinjo ter mu dokazati veliko razliko med podporno organizacijo in zavarovalno družbo. Pred vsem jim moramo povedati, da so zavarovalne družbe ustanovljene in poslujejo samo za profit in nič drugega, med tem ko je prvi in glavni namen bratskih podpornih organizacij, medsebojno podpiranje, bratska pomoč, dobrodelnost, širjenje izobrazbe in kulture itd. in zavarovanje je še le drugi namen.

Zastopniki zavarovalnih družb in drugih podjetij dvomljivo vrednosti kaj radi argumentirajo

proti jednotam s stališča pristojbin ali assementov, toda tudi ta njihov argument ne drži in se ga najlažje pobije. Res, je, da je mesečni assement pri podpornih organizacijah večjih večji kot pri zavarovalni družbi, toda pomisli, in primerjati moramo, kako velika je razlika med dobrotami in ugodnostmi, ki jih daje jednota napram onim, ki jih imamo od zavarovalne družbe. Kje je zavarovalna družba, ki bi se lahko zavarovali za \$1, \$2, \$3 bolniške podpore na dan za tako majhen prispevek, pa dobivali bolniško podporo točno in tako dolgo, dokler traja bolezen? Kje je zavarovalna družba, ki plača za vsako operacijo, brez razlike in ki plača vse stroške, da zdravnik svetuje spreminitev podnebnja ali če se mora bolnik iti kam drugam zdraviti? Katera družba plača kako odpravnino v slučaju nezdravljivosti in svoto \$1200 v slučaju pohabljenja tudi če ste zavarovani samo za \$150 smrtnine? Kje je kaka zavarovalna družba, ki vam bo pomagala ali stala na strani, ako ste v kakih drugih nesrečah ali stiskih? Katera zavarovalna družba izdaja časopis ali kako drugače skrbi za izobrazbo, povzdigo in osvoboditev delavstva? SNPJ daje in skrbi za vse to, pa še marsikaj več, kar je pa nepotrebno tukaj navajati. V resnici, delo, ki ga izvršuje naša jednota se razlikuje od onega zavarovalnih družb kot dan pa noč.

Res je, da je namen SNPJ večji in nje delo bolj obširno, kot teden katerikoli druge podporne organizacije, toda vsaka polporna organizacija izvršuje veliko dobrega in koristnega dela, in veliko takega, ki ga ne opravljajo zavarovalne družbe, niti ga ne bo prevzelo državno zavarovanje. Ker ima SNPJ tako veliko in plemenito namen, izvršuje toliko dobrega in koristnega dela za človeško družbo ter se jo izkazalo kot najboljšo med vsemi bratskimi podpornimi organizacijami v Ameriki, zato pač zasluži, da ne samo živi, temveč se naprej širi, bujno raste in evet in k temu moramo pomagati vsi. Vsi moramo gledati, da se naša organizacija vedno izboljšuje in izpolnjuje: narašča, zato pa ne smemo mirovati, dokler ne pridobimo vsakega rojaka in rojakinjo v naše vrste.

Vincent Calkner,
predsednik SNPJ.

IZ GLAVNEGA URADA TAJNIKA S. N. P. J.

Pozor družba v Pennsylvaniji! "Pennsylvania Council of National Defense and Committee of Public Safety" se je obrnil na gl. urad jednote za naklavo krajevnih tajnikov v vaši državi, da dobi podatke kako aktivni so bili naši člani v času vojne. Tajniki naših društev bodo dobili gotove listine, da jih izpolnijo. Priporočam, če je le mogoče, da se da kaj največ mogočih podatkov. To nikakor ne more škodovati našim rojakom v Pennsylvaniji, pač pa bodo lahko dobili več ugleda med drugim narodom.

John Verderbar,
gl. tajnik.

IZJAVA UPRAVITELJA.

S tem želim naznaniti bratom in sestram članom S. N. P. J. in ob enim naročnikom lista dnevnika "Prosveta", kar je leta naša seja z večino glasov vstraženo pomoč (pomoznega upravitelja) da mi bo samemu absolutno nemogoče izvršiti delo, ki absolutno zahteva dveh moči. Torej je logično, da bode marsikaj zakasnelo in v sled tega prosim za malo potrpljenja, dokler se to zopet ne uredi, kar pričakujem, da se bo ta napaka kmalu izpravila. Filip Godina, upravitelj.

Zdravniški nasveti.

Piše vrhovni zdravnik F. J. Kern.

Jetika.

Pri naši jednoti je dosedaj umrl za jetiko po en član izmed sedmih smrtnih slučajev. Izvesti moramo pač epidemio influence, ki je razsajala zadnje leto. To je povprečno enako številu jetičnih pri drugih narodnostih. Splošno se sodi, da umre po celim svetu en človek izmed desetih ali sedmih ljudi za jetiko.

Zadnjih par let so se naši nazorji o jetiki precej izpremenili. Vsa leto dobimo bolj vpogled v

to belo kugo, ki je v resnici prava kuga za vse človeštvo.

Za čitatele Prosvete sem izbral iz raznih zanesljivih knjig in iz lastne izkušnje nekaj točk glede jetike, katere bom izkušal podrobneje pojasniti.

1. Jetika je bolezen, katero povzroči bacil tuberkuloze.

2. Imamo človeško živinako in ptičjo jetiko. Živinaka (bovine) jetika ni posebno nevarna za človeka, povzroča pa kakih deset odstotkov jetike pri otrocih. Pojavlja se največkrat v obliki vnetij vratnih žlez (skrofuli) in pri vnetju kosti (kostna jetika). Ptičja jetika se ne prime človeka, pač pa je razširjena med domačo perutnino, kjer naletimo vseh na prave epidemije.

3. Otroci do enega leta so povzročitelji jetike, ako niso okuženi od svojih roditeljev ali od jetičnega bolnika v družini. Ko otroci stari deset let, je okuženih okoli 50 odstotkov; pri 18 letih je pa nad 80 odstotkov mladih ljudi, ki so imeli kal jetike, pa so zdravi. Med odraslimi ljudmi je od 90 do 100 odstotkov, ki so bili okuženi z bacili tuberkuloze. To lahko dokažemo s pomočjo takozvanega von Pirquet poizkusa, ki je pri odraslih osebah večinoma pozitiven. Dokazano je tudi, da pri mrliških oglelih skoraj 90 odstotkov trupel kaže znake ozdravele jetike v pljučih.

4. Ljudje, ki so okuženi od jetike med 4. in 15. letom, so pozneje zavarovani, da se jih ne prime takozvana sušica (phthisis), ko so odrasli, razen če njih telo posebno oslabi v sled kakih druge izredne ali v sled slabe hrane in slabih zdravstvenih razmer.

5. Jetični bacili se nahajajo povsod, kjer stanujejo ljudje v gubah. Vsak odrasel človek je izpostavljen okuženju. Dobijo se morda kraji na kmetijah ali med divjaki, kamor se še ni zanesel bacil tuberkuloze.

6. Okuženje z bacili jetike pa še ne pomeni bolezni; če bi vsak človek zbolel za jetiko, ker se je nabral jetičnih bacilov, bi vsi pomrli za jetiko. (Okuženje s jetičnimi bacili lahko primerjamo s stavljenjem koz. Otrokom in odraslim stavimo kravje kože, da se jih ne primejo človeške kože. Okužimo ga s kozami, vendar ne smatramo to za bolezen.) Dobimo ljudi, ki imajo stavljenke kože, pa vseeno zbolijo za črnimi kozami. Ravnotako dobimo veliko ljudi, ki so bili okuženi z jetiko in s tem kolikor toliko zavarovani zoper hujšo bolezen, pa vseeno vedno let pozneje zbolijo za sušico. V teh člankih delam razloček med jetiko in sušico. Jetika naj pomeni okuženje z jetičnimi bacili, ako človek zato ve ali ne; sušica naj pa pomeni jetiko na pljučih, ki povzroča hujšanje, kašelj, pljuvanje, potenje, vročnico itd., torej jetično bolezen, ki povzroča razne znake v telesu.)

7. Odrasli ljudje ne moremo okužiti z bacili jetike, razen v izvanrednih slučajih, ker so v sled prejšnje okužbe že zavarovani zoper sušico. Morda se odrasli okužijo, ako slučajno dobijo preveliko število jetičnih bacilov na enkrat vase (masive inection.)

8. Osebe, ki zbolijo za sušico, so imele navadno prvi kal jetike že več let poprej. Ta kal se razvije v sled posebnih okoliščin, ki nam vselej niso znane.

9. Glavni vzrok sušice pri odraslih valed posebnih okoliščin, ki nam vselej niso znane.

9. Glavni vzrok sušice pri odraslih je pomanjkanje in slabe zdravstvene razmere, ki oslabilo telo, da se prejšnji kal jetike razvije v sušico. Jetika je bolezen ravnih ljudi. Četudi so bogatejši ljudje istotako izpostavljeni jetiki in okuženi z njo, predno so stari 20 let, se pri njih ne razvije pozneje v sušico. So seveda izjeme, ker bogatim lahko zbolijo za drugimi boleznimi, ki oslabilo telo in tako pripravijo polje za razvoj sušice.

10. Pri otrocih je sušica navadno akutna bolezen. Ako otrok zbolí za jetiko, umre v par tednih ali vsaj v par mesecih. Pri dojenčkih je jetika včasih podobna akutnemu vnetju možganskih men (Spinna Meningitis). Razširi se po celim telesu, kar se pri odraslih zgodi redkokdaj in navadno še blizu smrti.

Pri odraslih, ki niso bili okuženi kot otroci (od 4. leta naprej), in dobijo sušico, se ta jako hitro razvija. Zato vidimo pri naseljenih (med temi so tudi Slovenci),

ki pridejo iz kmetij v starem kraju, kjer je manj okuženja, da je sušica bolj akutna in težje ozdravljiva, kakor pri osebah, ki so vzrasle po mestih. Med Judi, ki že stoletja in stoletja živijo po mestih, sušica ni tako perva bolezen kakor za kmetško ljudstvo. Zato imajo oni rojaki, ki pridejo iz večjih mest in trgov v starem kraju, več prilike, da ozdravijo od sušice, kakor oni, ki so prišli iz vasi, v katerih je jetika bolj redka.

11. Jetika je jako nalezljiva za majhne otroke, do četrtega in petega leta in tudi nevarna, da dobijo sušico ter zanj umro. Zato je treba paziti, da ne okužimo otrok prezgodaj. Ako je otrok star nad pet let, okužbo dobro prežene, in je skoro boljše, po mnenju mnogih avtoritet, da se okužijo (incirajo) otroci, kakor pa da bi dobili prve kali ko so stari nad dvajset let, ker bi jih več zbolelo in umrlo za sušico.

12. Za odrasle osebe jetičen bolnik ni tako nevaren, kakor si mnogi mislijo. Kakor rečeno poprej, je vsak odrasel po večjih naselbinah imel kal jetike že kot otrok in ga je težko zopet inficirati. Med zdravniki in postrežniki, ki imajo vsak dan opraviti z jetičnimi ni nič več sušice kakor med ostalim prebivalstvom morda celo manj. Vidimo tudi, da je malo slučajev, kjer bi bila oba mož in žena "sušena", da ravno živita v najtesnejši bližini. Ako bi bila jetika v drugo nalezljiva za odrasle, bi morala skoro vsaka žena, ki strože svojem jetičnemu možu, umreti za jetiko. Med temi vdovami pa ni nič več jetičnih kot med drugimi ženskami.

13. Iz prejšnjih točk bi sledilo, da imajo družine brez manjših otrok (izpod pet let) brez skrbi na stanovanju jetične osebe, če se ti znajo kolikor toliko zdravstveno vesti in pazijo na pljuvanje. Kjer so dojenčki, bi ne smeli živeti jetični ljudje. Ako je oče jetičen, je bolje da gre v sanatorij za toliko časa, da otrok doseže vsaj drugo ali tretje leto.

14. Splošno je preračunano, da zdravi okoli deset odstotkov ljudi, ki imajo razvito jetiko (sušico), pa naj se zdravijo doma ali v sanatoriju. Sanatoriji so dobri valed spremembe zraka in klime in valed rednega dnevnega reda, katerega se morajo držati vsi bolniki. Kdor ima lepo znažno in dovolj velika stanovanje in primerne postrežbo doma, se lahko tu v mnogih slučajih istotako dobro ozdravi, kakor v zdravilišču.

15. Med premogari je manj sušice kot med ostalim prebivalstvom. Vzroka zato ne vemo. V Seranton, Pa., sta dva zdravnik preizkrala v tem oziru naznanjene aprine slučaje in našla, da jih med premogari umre dve tretjini manj za jetiko kakor med ostalimi moškimi. Med Slovenci je več jetike med delavci po tovarnah kakor jih je med premogari, o tem ni dvoma. V enem oziru je za Slovence dobro, da so se najprej lotili premogarstva, kajti ako bi šli v mesta presajeni iz kmetij, bi bili odstotki jetičnih veliko višji.

16. Pri zdravljenju jetike se še vedno največ opiramo na naravo. Narava polkusa vsakega bolnika, ki ima sušico ali kronično jetiko, ozdraviti, sicer bi ji podlegel v par tednih ali vsaj v par mesecih, kot se zgodi v slučaju drugih nalezljivih bolezni kakor so legar (typhoid) ali pljučnica. Glavna zdravila za sušico so še vedno: zrak, hrana in počitek. Imamo pa pripomočke za kašelj, potenje, krvotak, katerih ne smemo prezirati. Vendar pa ljudje potrošijo še vedno preveč denarja za zdravila — posebno za patentirana zdravila ki so v največjih slučajih brez posebne koristi, razen da lajšajo kašelj.

Marsikaj je v teh točkah za čitatele novega. Vse še ni dokazano, v splošnem se pa ujemajo z mnenji zdravnikov, ki se bavijo s temi vprašanji že leta in leta. Do mnogih zaključkov smo zdravniki prišli s pomočjo poizkusov na živalih, ki so po telesnem sestavu podobne človeškemu telesu; drugo lahko povzamemo iz opazovanja vsakdanjega življenja med jetičnimi.

SLUŽBA.

Išče se hišnik (janitor) za urad Slovenske narodne podporne jednote. Zgledite se v gl. uradu na 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NOTRANJE ZADEVE ORGANIZACIJE.

IZ GLAVNEGA URADA TAJNIKA S. N. P. J.

V dolžnost si štejem dati nekoliko odgovorov na par dopisov v Prosveti in različen komentarjem, ki so se tikali sklepa letne seje gl. odbora, dela v gl. uradu in odstranitve ene moči. Prvi dopis je bil priobčen v Prosveti štev. 184 iz Springfielda, Ill., s podpisom "Premogar". Sodeč po tem dopisu in komentarju gl. predsednika na ta dopis, ter na razne pogovore pred sejo gl. odbora, se mi usiljuje misel, da dopis ni bil nikoli spisan v Springfieldu, temveč se je najbrže porodil v Chicagu. To trdim in bom trdil toliko časa, da se dokaže, da sem na napačni poti. V dopisu iz Springfielda se piše, da je predsednik priporočil odstranitev ene moči iz tajništva, bolniški tajnik je pa zahteval, da bi se mu izročilo še delo operacijskih stroškov, za katero delo je bil itak mnenja, da ga opravlja bolniški tajnik. Nadalje piše, da iz poročil gl. tajnika je bilo razvidno, da bolniške podpore dajo največ dela. Vse te govorice so se slikaše govoriti mesece prej, kot se je vršila letna seja gl. odbora, radi tega si ne morem pomagati, kot da izrazim, da komentar je bil spisan mogoče prej kot dopis, ha vsak način pa sta si v sorodstvu.

Da ne bo članstvo imelo o seji gl. odbora napačne pojme, hočem pred vsem omeniti, da glavni predsednik je priporočal, da se sedaj lahko izhaja z eno pomočjo manj v glavnem uradu, ker sedaj ni influence, ki je dala veliko dela. Omenil je tudi, da v začetku leta je bilo treba sestavljati račune na države in pisati police za inladinski oddelek. Polie je danes še nad 2000 za spisati in razposlati na država, katerih se živkrat ne prime izvan pomočnice, kadar ji dopušča čas. Predsednik pa ni omenil, če se vzame ena pomoč v tajništvo, uredništvo ali upravništvo. Nekaj odbornikov toda manjkina je bilo mnenja, da se odstrani ena pomoč v tajništvo, med katerimi je bil tudi br. predsednik, dasi se je par tednov pred sejo jezil nad hišnikom in pomožnim upraviteljem, da ne vrši svoje dolžnosti ter pred menoj izrazil, da je najboljša, da položijo resignacijo. Sedaj pa br. predsednik trdi, da ni pravilno, da ga je seja odslavila. Ali se je hišnik v par tednih tako popravil? Kaj pa, če bi za tem ležalo kaj drugega?!

Delo katerega je vršil hišnik in pomožni upravitelj, zamore vršiti vsak, kdor zna pisati in čitati; ob enem je najmlajši nastavljenec. Vse drugače pa je pri tajništvu; tukaj jednota potrebuje delavcev, ki so učeni knjigovodstva, pisanja na različne stroje, da ne pišejo pisma ali drugih spisov po cele ure, namesto par minut. Pa če so tudi večji uradnega dela, vzame skoraj leto in še več, da se jih lahko uporabi za vsako delo in, da vedo kje in kam se obrniti in si pomagati. V glavnem uradu nimamo nikogar, da bi nadzoroval vsako malo delo, ki ga izvrši eden ali drugi delavec, ker tak nadzornik bi bil odveč za majhno organizacijo in bi jednota stal več, kot je vreden. Imamo pač vsak svoje delo, razdeljeno sistematično, tako da glavna kontrola za tajništvo posle, za katere sem odgovoren jaz, je pod mojim nadzorstvom. Predsednik vse to dobro ve, kljub temu, da sam ne razume vsakega dela in v sled ga bo še precej časa, da ga bo razumel, še več pa, da ga bo zmožen delati s tako urnostjo kot ga dela pomočnica, katero se je namerala odslaviti.

Br. premogar iz Springfielda najbrže nima še pravil; obrne se naj na svojega tajnika, da mu da pravila, katere naj skrbno prečita, da se pouči o dolžnostih gl. odbornikov. Njegovo mnenje in pravila se baje hudo razlikujeta. V pravih bo poleg drugega našel, da ravno dolžnosti glavnega tajnika, so povsod določene, da jih mora takorekoč izvršiti do določene ure, drugače se ga lahko obdolži, da ne izvršuje naloženih mu dolžnosti in kazen za to je odstranitev. Premogar to najbrže dobro ve, radi tega mu je hudo, ker se ni tajnik urinilo neizurjenih delavcev, s katerimi bi si ne mogel veliko pomagati pri delu.

potem pa delaj zopet noč in dan kot suženj, če hoče, da ne bo napaden ali pa pusti tajništvo. Za služenj bolezní ali smrti, sem vselej pripravljen delati ne glede na čas, ampak dokler je mogoče pomagati, pustim se ne v to delo, da bi delal po 12 do 15 ur na dan, kot sem delal prejšnja leta; moje zdravje in življenje mi je bolj drago, kot mi je jednota; to mi bo baje priznal vsak.

Vseina gl. odbora je spoznala zmožnosti enega in drugega delavca v gl. uradu: gl. odbor je spravedljiv tudi, da pomočnica zasluži pošteno svojo plačo in naredi več dela v enem dnevu kot neizurjeni delavec v treh ali štirih dneh, radi tega je odglasoval, da se jo kot večletno pridno in izurjeno obdrži in da se odstrani oseba, katero se lažje pogreša in nadomesti.

Kar se tiče tajnika bolniških podpor, ki je zahteval, da se mu izroči operacijske podpore, da jih on opravlja, naj bo povedano, da na papirju bi se glasilo kakor, da je prevzel ogromno večino dela gl. tajnika, faktično pa to delo ne šteje veliko. Jednota v enem letu izplača okrog 2000 operacijskih podpor, kar pride okrog 16 do 17 na mesec. To delo vzame povprečno par ur na mesec, k večjemu en dan. Je pač veliko drugega dela v tajništvu, za katerega veliko članov vplah ne ve. Vsaka listina, bodisi pismo ali druge listine, mora biti na svojem mestu uloženo sistematično, da se jih vsak čas lahko najde kadar se jih potrebuje; označene morajo biti vse spremembe in podatki, ki pridejo na glavni urad od časa do časa; pošiljave različnih tiskovin, katerih gre iz urada vsak dan, da jih včasih komaj nosijo dve osebi na pošto in mnogo drugega dela, katerega ne bom tukaj navajal. Vse to mora biti storjeno redno in točno, da je kontrola kakoršna je treba, in da se dobe vsak čas podatki. Tajnik bolniških podpor je torej imel priložnost pomagati v tajništvu, kar pa je odklonil. Apeliral je na sejo glavnega odbora, da mu da več dela in sedaj ko mu je gl. odbor določil pomagati pri upravitelju, je zopet zlo.

Iz tega torej vsak lahko vidi, da se ni nikdo potoeval za več dela, pač pa se gre za nekaj popolnoma drugega in to je, vzeti tajniku zmožne moči, da bo moral sam garati kot odgovorna oseba, ki je pod varščino za \$30.000, ali pa pustiti svoj "job".

Res ni tudi kot piše br. J. Kočvar iz Pittsburgha, da je bolniški tajnik izvoljen samo za to, da bo urejeval bolniške podpore in nič drugega. Tudi njemu je treba čitati pravila, da ne bo imel napačnih pojmov. Br. Kočvar in bratje: če bomo šli tako naprej, in se domisljali, da smo ustvarjeni samo za eno delo kot sveder in vrtanje in če si bo vsak ustvarjal in tolmačil pravila po svoje, ne oziraje se na njih in sklepe seje glavnega odbora, potem nam ni potreba pravil in ne gl. odbora. Jamčim vam, da na ta način ne moremo pričakovati napredka kot smo ga imeli prejšnja leta, pač pa bo šla jednota nazaj.

V kratkem bo 10 let kar sem uslužbenec jednote in od prvega dne do danes sem se prijel za vsakega dela v glavnem uradu, ne glede kakoršna je bilo, ker smatram sem, da delo mora biti storjeno in čim preje je storjeno, je boljše zamé in za jednote. Če si novi uradniki hočejo izbrati že sedaj dela, kaka jim bolj ngajajo, kaj bo še.

Pa recimo, da bi gl. predsednik in bolniški tajnik prevzela del tajniškega dela namestu pomagati pri upravništvu. —Prvi gre večkrat po različnih potih, da ga večkrat ni v urad po pol dneva, včasih po več dni; Naloga bolniškega tajnika je tudi nadzorovati bolnike v njegovem distriktu. Kaj pa delo — ali bo čakalo, da pride predsednik in tajnik v glavni urad? Ali bo mogoče gl. tajniku storiti delo v določenem času v smislu pravil? Delo v tajništvu je kakor gospodinjstvo; vsak dan prinese svoje zahteve. Dela so pa tudi tako ena z drugimi zvezana, da je skoraj v večjih ozirih nemogoče s njim napredovati, če ne dela vse oboje; pa da delo zaostane, gre vse narobe.

Bratje od društva Sokol štev. 98 La Salle, Ill. trdijo, da je konvencija nastavila gl. tajnika, kateri mora opravljati svoje delo in ne najemati druge, da zanj de-

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Šepne in stenske ure, prestane in medaljonske vrh Slov. Jednot in Zvez, broške, sapetnice, diamentne prestane in lavalijske, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in druge slatinske po niski ceni.

Podružnica

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahko mesečno odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za ceno predno drugod kupite.

Najboljše blago

Najnižje cene.

SRAJCE Velika zaloga

možnih srajc \$1.00 do \$3.00

Svileni srajci \$3.50 do \$9.50

Predno kaj kupite, oglejte si našo trgovino.

OBLEKE.

Izdelujemo možke obleke po meri in po najnovejšem kroju, vedno nizke cene pri nas.

V zalogi imamo tudi obleke za dečke najnovejše mode, trpežno blago.

Klobuki najnovejši črni, sivi, zeleni in rjav, po \$3.00—\$3.50, \$4.00, \$4.50, \$5.00, \$5.50, \$6.50.

Belaj & Močnik 6205 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

POZORI!

JUGOSLOVANI V CHISHOLM-U IN DRUŽIH MESTIH MESABA RANGE.

S tem vam naznanjamo, da nam je zopet mogoče pošiljati denar v vse kraje Jugoslovanskih držav. Denar pošiljamo po najnižji ceni ter tudi jamčimo za vsako pošiljatev.

Dalje se toplo priporočamo za hranilne vloge od katerih plačamo po 3% obresti in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorstvom in vse vaše vloge so pri nas absolutno varne. Za vsa pojasnila pišite nam v slovenščini.

Točnost, varnost in postrežba je naše geslo.

MINERS STATE BANK,
CHISHOLM, MINN.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v zlatarski stroki kakor ure, verižice, priveske, prestane, itd., kakor tudi šenske ure, verižice, sapetnice, diamentne prestane, lahke broške, itd., da se vedno pred kakor druga kupite obrnete na mene. Vam garantiram da boste naj bolj postreženi in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi prestane, priveske, broške, teje itd. različnih. Jednot in Zvez. Vsek kos robe je prodan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST.,

Chl. Rav Bank Bldg. (Room 606)

CHICAGO, ILLINOIS.

Imam v zalogi nove kranjske in nemške harmonike, trivrtne, dvoglasne, s ravno okvatom držajem, delane natančno po LUBASOVEM NAČINU; kupujem in prodajam tudi stare še rabljene harmonike, kakršnigakoli izdelka, kakor tudi nove mebove, kovače itd.

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place,

BROOKLYN, - - N. Y.

MOHORJEVE KNJIGE ZA LETO 1917 SO DOŠLE; za to leto je izšlo petero knjig, Koledar, Zgodovina slov. naroda 6 zv., Podobe iz narave, Slov. večernice in Resnice za večnost, vseh pet knjig skupaj stane \$1.50 s poštnino vred. Pišite na:

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

Naznanila, vabila in zahvale.

Springfield, Ill. — Naznanjam članicam društva "Zmagoslavna krona" št. 184 SNPJ, da se vrši prihodnja redna seja v dvorani rojaka Steva Laha na 19. cesti in South Grand Ave. 14. septembra t. l. točno ob drugi uri popoldne. Opozorjam članice, da se udeležijo društvenih sej številneje, kot so se dosedaj, ker imamo vedno važne točke na dnevnem redu. — M. Kramar, tajnik.

White Valley, Pa. — Opozorjam članice društva "Srebrni zvonec" št. 232 SNPJ, da se udeležijo bolj redno in številneje rednih mesečnih sej, kot ste dosedaj. Kritike in razne druge opazke tiskajo se društva so dovoljene samo na društvenih sejah, ne pa drugod, kot imajo nekateri člani to slabo navado. Udeležite se prihodnje društvene seje polnoštevilno, katere se vrši 14. septembra t. l. v navadnih prostorih. Na dnevnem redu imamo več važnih točk, katere je treba rešiti. Na zadnji redni društveni seji je bilo sklenjeno, da plača vsak član meseca septembra poleg navadnega assmenta še 50c v društveno blaginjo za pokritje društvenih stroškov. Isto društveno naklado mora plačati vsak član tudi meseca decembra. To naj vpoštevajo člani, da ne bo potem kakšega nepotrebnega prerekanja in nesporazumjenja. — Tajnik.

Calumet, Mich. — Pozivljvam članice društva "Brod na Kupu" št. 141 SNPJ, da se polnoštevilno udeležijo seje dne 14. septembra ob eni uri popoldne v navadnih društvenih prostorih. Na dnevnem redu imamo več važnih točk, katere je treba rešiti. Ker je to zadnja seja tega društva pred združenjem s društvom "Brataška Slaga" št. 62 SNPJ, je potrebno, da se udeležijo seje vsi člani in poravnajo svoje mesečne prispevke pred združitvijo, da ne bo potreba članice suspendirati, kateri bi zanemarili svoje društvene dolžnosti. Poleg tega se bo na ti seji tudi končno uredilo vse potrebno glede združitve, podala vsa potrebna pojasnila članom, kateri še niso natančno podučeni o celi stvari in kje ter kdaj se bodo vršile nadaljne seje. Društveni odbor tega društva prenaša s svojim poslovanjem 30. sept. in izroči vse posle novemu odboru. Opozorjam članice tega društva, da se polnoštevilno udeležijo te seje, da ne bo potem kakšega nepotrebnega prerekanja. — Josip Beljan, tajnik.

Sheboygan, Wis. — Opozorjam članice slovenskega mladenškega podpornega društva "Nada" št. 298 SNPJ, da se udeležijo polnoštevilno pol letne seje, katere se vrši 14. septembra t. l., ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, katere je treba rešiti. Kdor se ne udeležijo te seje in nima nadostnega vzroka, se bo postopalo s njim po društvenih pravilih. Radi tega je najbolje, da se udeležijo te seje vsi člani, da ne bo potem kakšega nepotrebnega prerekanja. — John Prosen, tajnik.

Somerses, Colo. — Pozivljvam članice društva "Studenček" št. 298 SNPJ, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje, katere se vrši 21. septembra t. l. v navadnih društvenih prostorih. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk, katere je treba rešiti. Nadalje opozorjam članice, da bolj redno plačujejo mesečne prispevke in kolikor največ mogoče na seji. Vsakemu je lahko jasno, da je meni nemogoče urediti zadnji večer ali zadnji dan mesečno poročilo, ker moram ravnati tako delati v premogetarju, kot drugi člani. Vsakdo naj se udeležijo seje in na seji plača svoj assment. Nadalje opozorjam članice, da kdor ne dobiva redno lista "Prosveta", dnevnika ali tednika, da mi to naznani in pove natančno naslov, da letoga odpodjem na upravištvo. Nadalje naznanjam, da sem dobil cenik od društvenih regali in bom letoga predložil na prihodnji seji. — V. Koklič, tajnik.

Cleveland, Ohio. — Naznanjam članicam društva "Jadranska Vila" št. 178 SNPJ, da se naj udeležijo mesečne seje, katere se vrši dne 19. t. m. v navadnih prostorih. Na dnevnem redu je več zelo važnih zadev in med drugimi tudi apel do celovladnega odedka za sodelavce v ljubljani za pomoč za osirotel otrok v domovini, dalje prošnje društva "Slovenski Lovci" št. 143 SNPJ, v kateri apelirajo potom glavnega odbora za pomoč. Pripravljeni članom je poizvedel vse, kar so imeli.

Apelirani, da se udeležijo seje vsi brez izjeme. — J. Franceskin, tajnik.

Bellairs, O. — Društvo "Slovenski Bratje" št. 269 SNPJ, priredi 27. septembra t. l. ob osmi uri zvečer v telovadni dvorani — Turner Hall — plesno veselico v korist vsem bolnim bratov članom naše podporne organizacije, kateri nas prosijo izredne pomoči. Na programu je ples, pri katerem bo igral izveten orkester, saljivi srečolov itd. — Ker je veselica namenjena v občo dobrodelne namene, se radi tega najljubšeje vabijo vsi društva v naselbini in bližnji okolici, kakor tudi vsi rojaki, da se udeležijo te veselice v polnem številu. Vstopnina je za moške 50c, dame vstopnine prostje. Opozorjam pa članice tega društva, da je bilo sklenjeno na zadnji seji, da mora vsak član tega društva kupiti eno vstopnico, če se udeležijo veselice ali ne. Izvzeti so le bolniki. Za vsakovrstno dobro postrežbo bo skrbel veselilni odbor. — Odbor.

Collinwood, Ohio. — Pozivljvam članice društva "V Boj" št. 58 SNPJ, da se udeležijo polnoštevilno prihodnje mesečne seje, katere se vrši 14. septembra t. l. Na ti seji imamo veliko važnih točk za rešiti in predložen bo trimesečni društveni račun. Izvoliti bo treba novega društvenega tajnika, ker jas ne morem več opravljati tega posla radi dela v tovarni. Radi tega pozivljvam članice učenjenega društva, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje in izvolijo dobrega tajnika, kateri bo vestno opravljal posle. Nadalje opozorjam članice na sklep društva na zadnji redni seji, da se društvo udeleži v kolikor mogoče vsakega stevila slavnosti razvija društveno zastava ženkega podpornega društva v Collinwoodu, katere se vrši 14. septembra v Adolf Kunzevi dvorani v Collinwoodu. Ne pozabite torej na sejo prihodnje nedelje ob deveti uri dopoldne. — A. Dolinar, tajnik.

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI ZA POVOJNI OSIROTELE OTROKE V STARIM DOMOVINAM.

Harrisburg, Pa. — V tukajšnji naselbini so darovali slednji rojaki za osirotele otroke v starem kraju:

Anton Zornik	5.25
Andreas Bertl	1.00
John Arch	1.00
George Mautino	1.00
Henrik Vuk	1.00
Mary Bourk	1.00
Maria Zornik	1.00
Anton Zornik Jr.	1.00
Rudolph Zornik	1.00
Leopold Zornik	1.00
Lydia Zornik	1.00
Grace Arh	1.00
Frank Smolič	1.00
Louisa Smolič	1.00
John Kaus	1.00
Mary Kaus	1.00
Ludmila Kaus	1.00
Hilda Kaus	1.00
Anton Dolenc	1.00
Andreas Kaus	1.00
Maria Kaus	1.00
John Koželj	1.00
Johanna Koželj	1.00
Jakob Petercel	1.00
Josef Gradisek	1.00
Philip Zakonek	1.00
Francis Zakonek	1.00
Josef Batia	1.00
Anton Blivsek	1.00
Agnes Blivsek	1.00
Frank Drab	1.00
Joe Komatz	1.00
Mary Komatz	1.00
Jon Krawanjo	1.00
Frank Oblak	1.00
Cecilia Oblak	1.00
Frank Kemperle	1.00
Lucas Strvanik	1.00
Anna Strvanik	1.00
Anton Rache	1.00
Frank Koelands	1.00
Matiija Hosnar	1.00
John Strvanik	1.00
Anton Mihelič	1.00
Tony Breuk	1.00
Jon. Lohmar	1.00
Frank Rache	1.00
Josef Barli	1.00
Martin Barli	1.00
Matiija Arnold	1.00
Maria Urbas	1.00
Valentin Urbas	1.00
Jon. Kaplar	1.00
Albin Bladi	1.00
Maria Cesar	1.00
Josef Plais	1.00
Maria Plais	1.00
Josef Hrobat	1.00
Maria Hrobat	1.00
Joseph Nasse	1.00
John Kaus	1.00
Frank Strvanik	1.00
Josef Kotar	1.00
Maria A. Pikulaki	1.00
M. S. Pekich	1.00
Spino Conch	1.00
Johanna Skerjanc	1.00
Jon. Celik	1.00
John Bazovic	1.00
John Begovic	1.00
Josef Klusinar	1.00
Martin Merun	1.00
Frank Rope	1.00
Maria Rope	1.00
Rudolph Sokloga	1.00
Mary Strvanik	1.00
Frank Strvanik	1.00

Skupaj \$40.70

V imenu nedolžnih otrok, kateri morajo sedaj prenašati največje gorje se najrajše zahvaljujem vsem darovalcem in darovalkam.

Anton Zornik, Harrisburg, Pa.

Great Falls, Mont. — Za po vojni osirotele otroke v stari domovini so darovali slednji rojaki: Po dva dolarja: John Ponikvar, Anton Javornik, in Stefan Mesojedec; en dolar 50c Mike Burger; po en dolar John Justin, Anton Gliho, Andrey Shina, Charles Lousen, Frank Hovevar, Tony Frantich, Frank Plash, Joe Selznik, Anton Benčič, Luka Dolas, Pavel Subic, Aloja Jančič in John Loven; po 50c: Frank Lušin, Martin Marovich, Joe Spensish, Frank Papeh, Frank Ermene, Anton Pon, Jakob Abe, Joe Obresar, Peter Stefan, John Zupan, in Anton Zlamberger.

Skupna vsota \$27.—

V imenu osirotelih otrok v starem kraju se najtopleje zahvaljujem vsem darovalcem kakor tudi nabiralcem za njihov trud.

John Ponikvar.

Vandling, Pa. — Za po vojni osirotele otroke v stari domovini so darovali sledeči rojaki: Po en dolar: L. Ostaneč, J. Čebular, A. Dobravec, L. Čebular, A. Lavther; po 50c: J. Zaveril, F. Oberhan, F. Sinkovec, J. Kapla, J. Skodlar, L. Čebular, A. Babič, Mary Korosec, J. Pevec, J. Peterlin, Louis Kotar, J. Finc, J. Glavlj, J. Jeria in Ig. Anžlovcar; po 35c: A. Bučar, J. Škerbec, in M. Čerar; po 25c: J. Reznik, F. Podgaj, Sofy Pevec, F. Pancer, J. Zupan, Penny Pantar, Any Cunto, L. Krench, J. Nagode, U. Gesler, W. Germ, F. Kamin, R. Košir in A. Derk; Feni Pernat 15c. Skupna vsota \$17.00.

V imenu osirotelih otrok v starem kraju se najtopleje zahvaljujem vsem darovalcem kakor tudi nabiralcem Jerici Čebular in Mary Ostaneč.

Josep Čebular.

Willcox, Pa. — Za po vojni osirotele otroke v stari domovini so prispevali sledeči rojaki:

Josef M. Petercel	\$1.00
John Maček	\$2.00
Max Miklavčič	25c
Sofia Miklavčič	25c
Edvard Miklavčič	25c
John Dolenc	50c
Anton Pire	\$1.00
Mick Podbelsky	25c
Anton Podbelsky	25c
Alex Lefkowitz	25c
Josef Vitoj	10c
Josef Soukup	50c
Franc Waršček	25c
Edward Ersher	\$1.00
Jacob Siflar	25c
Franc Zigote	25c
John Interle	50c
Franc Udovic	25c
Franc Dolinar	25c
Josef Petercel	1.25c
Franc Sterle	50c
Jacob Siflar	ml. 25c
Jacob Siflar	ml. 25c
Godce	25c
Franc Seles	25c
Anton Jerše	25c
John Kaplenk	25c
Josef Udovic	25c
Blas Draxlar	25c
Lorene Trobec	25c
Louis Stoen	25c
Rockus Schmitt	25c
George E. Zlateff	\$1.00
Josef Paulin	50c
John Subic	50c
Josef Zlor	50c
Josef Fortuna	\$1.00
Franc Sedec	50c
Anton Klavovec	50c
Josef Maček	25c
Wincene Mirtt	50c
Louis Mirtt	\$1.00
Martin Mirtt	\$1.00
Louis Strk	\$1.00
Anton Sattler	50c
Paul Subic	\$1.00
Ivanka Skupic	50c
Maria Miklave	50c
Jacob Miklavčič	50c

Skupna vsota \$24.35.

V imenu osirotelih otrok v starem kraju se najrajše zahvaljujem vsem darovalcem.

Jakob Miklavčič, nabiralec.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOC DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteke in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno napredaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000.

Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, predst.

Em. Beranek, podpredst.

Adolf J. Kraus, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s pošto hranilnico Združenih držav.

1825 Blue Island Ave.,
vokal Loomis ulice,
CHICAGO, ILLINOIS.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regatije, zastke, kape, petate, in vse potrebščine za druž. in jed. Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske zastke pošljamo natanj.

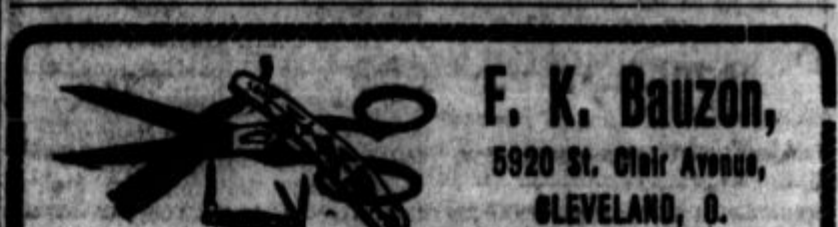
F. KEREZ, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2166-65-66 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, šolskem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

F. K. Bauzon,

5920 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

Članenim rojakom širom Združenih držav, kot izkušen in stari mojster v stroki rezalnice in brivnega orodja, da brusim britve, škarje, ter sploh vse kar reže in kosl. V zalogi imam nove britve, škarje, brivne stroje, (Safety Razors), ter sploh vse hitro pripravno. Ker na razpoložem cenikov, naznanjem rojakom, da prodajam jamčene britve od \$2 naprej do \$10.

Pozor! Za lovce imam v zalogi puške, popravljam puške in samokrese. Pri naročilih ne smete pozabiti priložiti vaš natančen naslov. Za natančnejše podatke se obrnite na zgoraj označeni naslov: Se vam priporoča edini Slovenec v tem poslu.

ZADEVE V STAREM KRAJU

bode treba sedaj vrediti. Potrebnovali boste pooblastila, potrdila, obveznice, listine in razne druge notarske poizvedne listine. Za vse take stvari se vedno obrnite do mene, kajti moja praktična skušnja vam jamči dobro delo. Pazite pred ljudmi, kateri le preže na vaš šep. Vsa pojasnila glede potovanja v staro domovino dajem brezplačno.

ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,

Star, soba 102 Bakewell Bldg. — Corner Diamond and Grand St.,
PITTSBURGH, PA.
(Ravno nasproti kort House.)

Dolžnost do vaše družine vas veže, da imate vaš lastni dom.

Kupite v naprednem mestu! Še je nekoliko krasnih stavbišč (lotov), katere hranim za Slovenske družine, zakaj prepričan sem, da hvaležen bo vsakdo ki bode sedaj kupil.

Delo se lahko dobi v premogorovih ali pa v tovarnah. Pridite sami in si oglejte prostor, ali pa pišite za natančno pojasnila na naslov

Frank Scurich, Realtor,

BRIDGEVILLE, PENNSYLVANIA.

Pošiljam denar v staro domovino po dnevni ceni. Sem v zvezi z najboljšimi bankami in jamčim za vsako pošiljatev.

Joseph Tratnik

268 — 1st Avenue, Milwaukee, Wis.